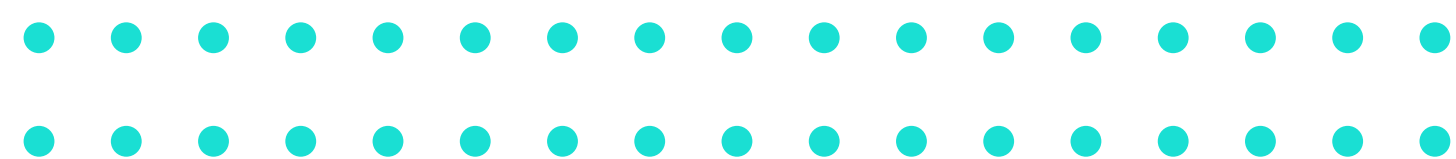

25 LAT **KONFEDERACJA
LEWIATAN**

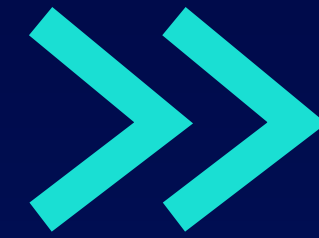

POSTULATY PRZEDSIĘBIORCÓW

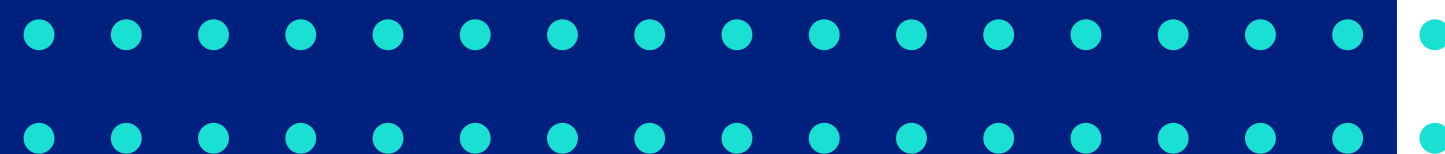
**ROK NOWEJ WŁADZY
ROK 2024**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
RÓWNOŚĆ PŁCI W BIZNESIE	5
GOSPODARCZY PUNKT STARTOWY	7
POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN	9
Proste podatki i lepsze prawo	10
Równe szanse i pełne zaangażowanie na rynku pracy	16
Równość płci w przedsiębiorstwach	21
Tania i czysta energia	27
Nowoczesna edukacja	32
Poprawa systemu ochrony zdrowia	37
Cyfryzacja gospodarki i administracji	42
Skuteczna i przemyślana realizacja KPO	48
Skuteczne rozwiązywanie sporów gospodarczych	53
Stabilność i bezpieczeństwo sektora finansowego	59
Autentyczny dialog społeczny	63
PODSUMOWANIE	68

WPROWADZENIE

W październiku 2023 r., w związku z wyborem nowej władzy w Polsce, Konfederacja Lewiatan przygotowała gospodarcze postulaty biznesu, które miały być realizowane przez całą kadencję obecnego parlamentu. Wdrożenie wszystkich postulatów znacząco przyspieszyłoby rozwój gospodarczy oraz poprawiło warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Rok, który upłynął od zaprzysiężenia rządu stanowi dobry moment na częściową ocenę realizacji naszych postulatów. W tym czasie Polska zmierzyła się z wieloma wyzwaniami, zarówno zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi. Wojna w Ukrainie, która wybuchła w 2022 roku, miała i nadal ma znaczący wpływ na sytuację gospodarczą kraju. Zaangażowanie w pomoc humanitarną i wojskową dla Ukrainy wiązało się z istotnymi kosztami, które obciążęły budżet państwa. Polska stała się jednym z głównych krajów wspierających Ukrainę, co wymagało mobilizacji znacznych zasobów, począwszy od infrastruktury, aż po pomoc dla uchodźców. Konflikt ten wpłynął również na konieczność fiskalnego wsparcia polskich obywateli w walce z rosnącymi cenami, szczególnie energii.

W wyniku agresji Rosji na Ukrainę, rząd dokonał rewizji priorytetów, kładąc szczególny nacisk na moderni-

zację armii. Ten splot wydarzeń geopolitycznych i ekonomicznych, wraz z decyzjami podjętymi przez rząd Prawa i Sprawiedliwości, postawił obecny gabinet przed wyjątkowo trudnym zadaniem – utrzymaniem stabilności finansów publicznych. Bez solidnych podstaw budżetowych, realizacja żadnego z postulatów nie byłaby możliwa w sposób odpowiedzialny, ponieważ mogłaby w dłuższej perspektywie skutkować dodatkowym obciążeniem przedsiębiorców w formie nowych danin i podatków.

Dodatkowo, we wrześniu 2024 roku, Polska zmierzyła się z klęską żywiołową. Powódź, która spowodowała znaczne straty materialne, wymusiła kolejne wydatki na działania ratunkowe oraz odbudowę zniszczonej infrastruktury, co jeszcze bardziej pogorszyło warunki do realizacji postulatów Konfederacji Lewiatan i odsunęło je na dalszy plan.

Pomimo tych trudnych wyzwań, środowisko biznesowe, którego głos znacząco wpłynął na wynik wyborów, jasno sformułowało swoje oczekiwania wobec rządu na obecną kadencję. Należą do nich: uproszczenie systemu podatkowego, stabilność prawa, rozwój odnawialnych źródeł energii, poprawa sytuacji na rynku pracy oraz cyfryzacja i edukacja dostosowana do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Trzeba jednak podkreślić, że warunki, w których formułowaliśmy postulaty, znacząco się zmieniły, m.in. w wyniku audytu finansów publicznych przeprowadzonego przez nowy rząd. Przyjęta przez parlament ustawa budżetowa na 2025 r. pokazuje tylko częściowo skalę zadłużenia polskiej gospodarki.

WPROWADZENIE

Deficyt na poziomie blisko 300 mld zł pokazuje, że najbliższe lata będą stać pod znakiem wielu wyzwań konsolidacji finansów publicznych i koniecznych cięć wydatków.

Skomplikowana sytuacja międzynarodowa – wojna w Ukrainie, upadek reżimu Baszara Asada w Syrii, konflikt na Bliskim Wschodzie, masowe demonstracje w Gruzji, zamieszanie wyborcze w Rumunii – także nie ułatwia działalności rządu. W tym kontekście szczególnego znaczenia nabiera odpowiednia koordynacja polityki gospodarczej, m.in. poprzez powołanie wicepremiera ds. gospodarczych i Rady Gospodarczej przy premierze.

Oceniając realizację postulatów, uwzględniliśmy wszystkie wyżej wymienione okoliczności, które mogły wpłynąć na politykę rządu. Aby uwiarygodnić naszą ocenę, we wrześniu 2024 r. przeprowadziliśmy reprezentatywne badanie „Indeks Biznesu”, metodą CATI wśród 300 małych, średnich i dużych przedsiębiorstw firm.

W raporcie analizujemy poszczególne postulaty. Stawiamy diagnozę, przedstawiamy wyniki badania, ocenę realizacji postulatów oraz rekomendacje. Zwięźleniem raportu jest szersze podsumowanie.

Dr Henryka Bochniarz
przewodnicząca
Rady Głównej
Konfederacji Lewiatan

Maciej Witucki
prezydent
Konfederacji Lewiatan

WPROWADZENIE

Jeżeli naprawdę zależy nam na tym, żeby Polska szybko się rozwijała, powinniśmy zrobić wszystko, aby lepiej wykorzystać potencjał kobiet. Badania i analizy renomowanych instytucji naukowych czy firm doradczych dowodzą, iż przedsiębiorstwa, które promują różnorodność, działają efektywniej, mniejsza jest w nich skłonność do ryzyka, a podejmowane decyzje są bardziej racjonalne.

Niestety, w kwestii równości płci w przedsiębiorstwach mamy jeszcze wiele do zrobienia. Nadal nie spełniamy w tym zakresie wielu standardów międzynarodowych ani minimalnych założeń unijnych dyrektyw. Liczba kobiet w zarządach i radach nadzorczych spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych ciągle nie jest wysoka, zwłaszcza w porównaniu z innymi krajami UE. Nie mamy też czym się pochwalić jeśli chodzi o ograniczanie luki płacowej.

Niemniej jednak doceniamy inicjatywy podjęte w ostatnim roku, które mają na celu zapewnienie równego dostępu do ofert pracy oraz stworzenia niedyskryminujących warunków zatrudnienia. Chodzi na przykład o powołanie z inicjatywy Ministerstwa Aktywów Państwowych zespołu ds. wsparcia zawodowego, który przygotował rekomendacje dotyczące zasad zatrudniania na stanowiskach kierowniczych. Mogą one stanowić przykład jak powinna wyglądać polityka zatrudnienia uwzględniająca zasady równowagi płci.

Dostrzegamy też prace, które toczą się nad implementacją dyrektywy w sprawie równości oraz przejrzystości wynagrodzeń, chociaż nie podoba nam się, że zmiany zostały zgłoszone w projekcie poselskim, który uniemożliwia prowadzenie konsultacji społecznych.

Przygotowaliśmy wiele rekomendacji dla rządu, których celem jest zapewnienie równości płci. Postulujemy m.in. powstanie odrębnej ustawy poświęconej w całości zwiększeniu udziału kobiet w organach zarządzających, czy wprowadzenie przepisów uwzględniających równowagę płci do nowego Kodeksu Dobrych Praktyk Nadzoru Właścicielskiego.

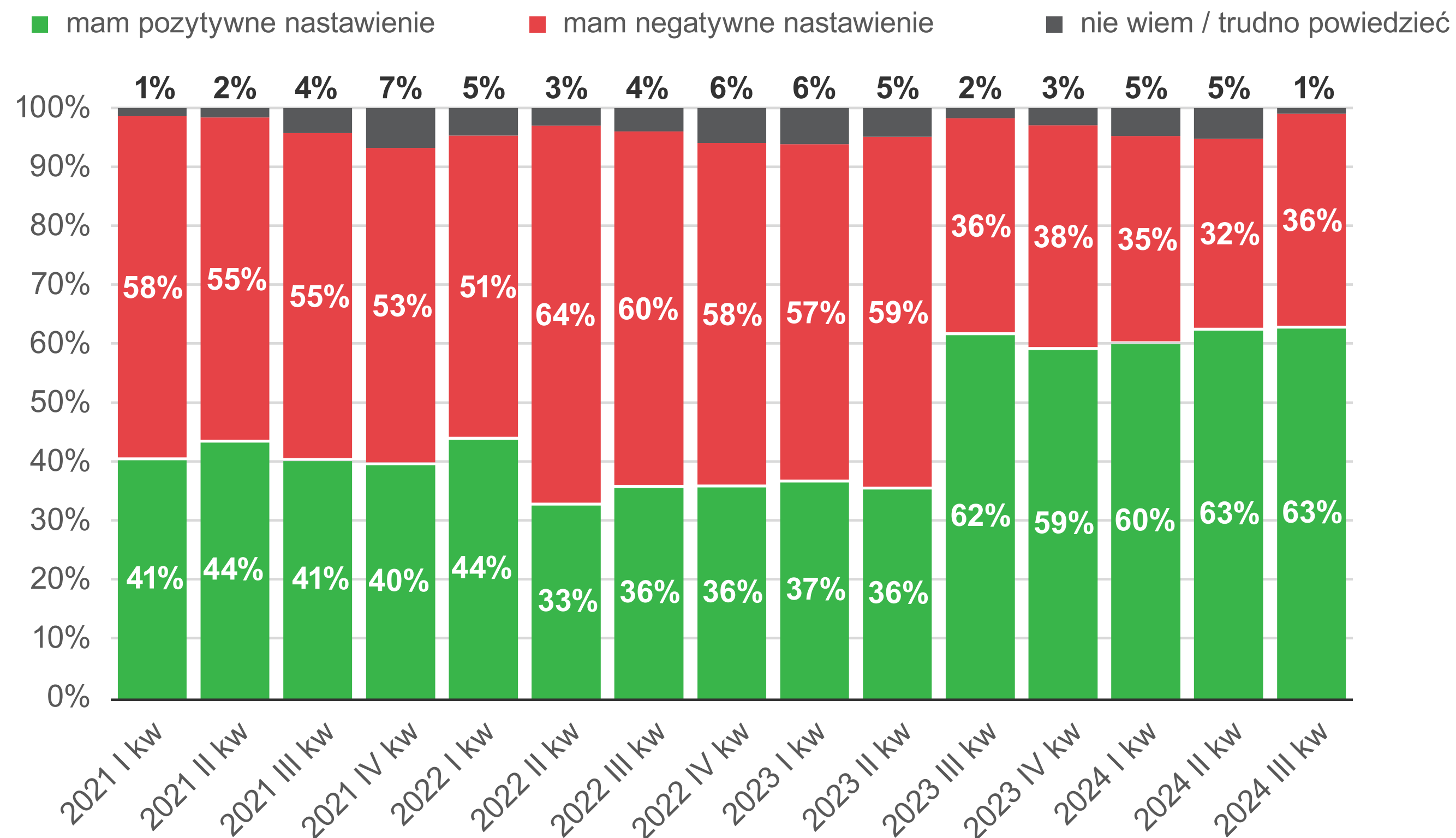
Jako przedsiębiorcy, w tym kobiety aktywne zawodowo, deklarujemy gotowość do dalszej współpracy w budowaniu równego rynku pracy uwzględniającego potrzeby wszystkich obywateli, szczególnie reprezentantów niedoreprezentowanej płci. Wierzymy, że wspólne działania pozwolą na osiągnięcie trwałej zmiany, która przyniesie korzyści całemu społeczeństwu.

**Małgorzata
Mroczkowska-Horne**
dyrektorka generalna
Konfederacji Lewiatan

WPROWADZENIE – INDEKS LEWIATANA

Gdy myśli Pan(i) o prowadzeniu firmy w nadchodzącym czasie w kontekście biznesowym, to jakie jest Pan(i) nastawienie:

Entuzjazm dotyczący zmiany władzy był widoczny w badaniach Indeksu Lewiatana, gdzie w I i II kwartale 2024 r. odnotowano najwyższy odsetek przedsiębiorców, którzy zadeklarowali, że poprawiły im się warunki prowadzenia działalności od początku 2021 r. Jednocześnie zmniejszył się odsetek przedsiębiorstw, które uważają, że warunki do prowadzenia firmy się pogorszyły. O 1/5 wzrósł odsetek firm z pozytywnym nastawieniem, co do prowadzenia biznesu w najbliższym czasie.

Do zwiększenia poczucia stabilności przedsiębiorstw brakuje koordynacji działań rządu na poziomie gospodarczym.

GOSPODARCZY PUNKT STARTOWY

Rząd rozpoczynający kadencję staje przed wyjątkowo trudną sytuacją gospodarczą, której przejawem jest nie tylko szereg problemów makroekonomicznych, ale także kryzys zaufania związany z kwestiami praworządności. W ostatnich latach Polska zmagala się z wieloma wstrząsami – pandemia COVID-19 wywołała gwałtowny wzrost wydatków publicznych, a wojna w Ukrainie pogłębiła kryzys energetyczny. Te wydarzenia doprowadziły do rekordowej inflacji, a także znacznego wzrostu długu publicznego i deficytu budżetowego, który według prognoz na 2025 rok wyniesie aż 7,3% PKB. Dodatkowym wyzwaniem są wysokie koszty związane z modernizacją armii, które w 2025 roku pochłoną 4,7% PKB, co znacząco ogranicza możliwości inwestycji prorozwojowych.

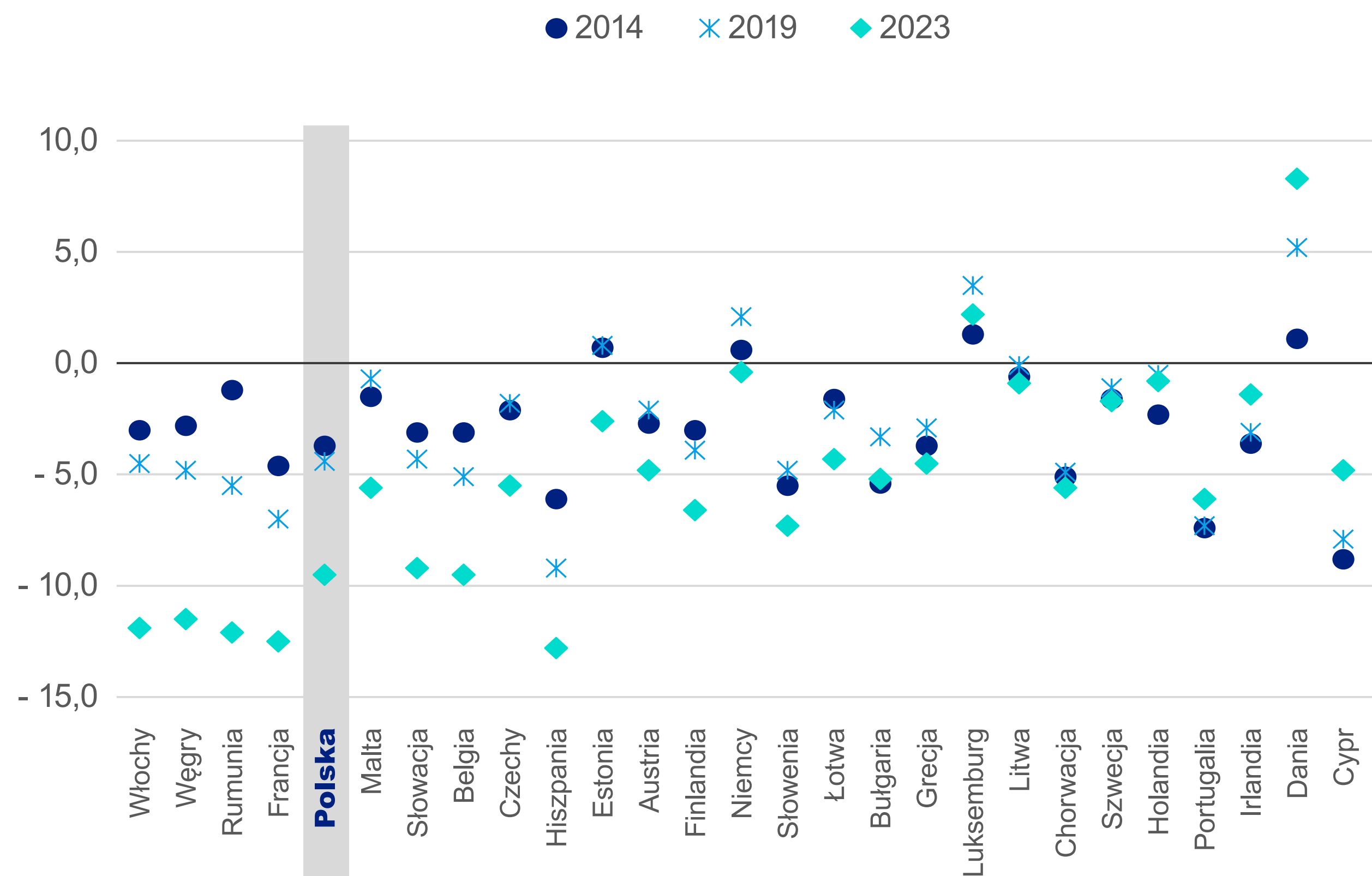
Dalszy rozwój gospodarki będzie również hamowany przez procedurę nadmiernego deficytu, uruchomioną przez Komisję Europejską. Średniookresowy plan budżetowo-strukturalny zakłada redukcję deficytu do bezpiecznych poziomów w perspektywie 2028 roku. Luka między przychodami a wydatkami ma być zmniejszana przede wszystkim poprzez zwiększenie dochodów, a nie redukcję wydatków. Oznacza to, że przy założeniu wzrostu gospodarczego na poziomie 3-3,5% rocznie, nie należy spodziewać się rozwiązań legislacyjnych, które istotnie obniżą wydatki budżetu.

Sytuację dodatkowo komplikuje trwający od lat kryzys praworządności, który osłabił zaufanie międzynarodowych inwestorów i doprowadził do nałożenia przez Unię Europejską wysokich kar finansowych na Polskę. Wzrastająca niestabilność regulacyjna, spowodowana nadprodukcją przepisów oraz często fasadowymi konsultacjami, pogłębia niepewność wśród przedsiębiorców, co stanowi jedną z głównych barier rozwoju biznesu. Na tym tle rząd musi podejmować niezwykle trudne decyzje, aby odbudować zaufanie, naprawić finanse publiczne i stworzyć stabilne otoczenie dla przedsiębiorczości i inwestycji.

Jednocześnie, w związku z rosnącą niepewnością gospodarczą na rynkach globalnych, Polska musi bacznie obserwować zewnętrzne czynniki, takie jak zmiany w polityce monetarnej największych gospodarek oraz dynamikę inflacji na poziomie międzynarodowym. Fluktuacje na rynkach surowcowych i wahania cen energii pozostają istotnym zagrożeniem dla stabilności gospodarczej kraju. W obliczu tych wyzwań, kluczowe będzie zachowanie elastyczności budżetowej, aby móc szybko reagować na zmiany koniunktury międzynarodowej oraz wewnętrzne turbulencje gospodarcze.

DEFICYT JAKO % PKB

Źródło: Eurostat (gov_10dd_edpt1)

Jak już wskazaliśmy sytuacja budżetowa będzie elementem determinującym możliwości realizacji postulatów Konfederacji Lewiatan. Wzrost deficytu i długu publicznego zbliżają się niebezpiecznie do konstytucyjnych poziomów ostrożnościowych. W dokumentach rządowych pojawia się nawet widmo przekroczenia konstytucyjnego poziomu 60% PKB dla zadłużenia Polski. Co więcej, zostaliśmy objęci a przez Komisję Europejską procedurą nadmiernego deficytu, co wymusza na rządzie podjęcie działań naprawczych w celu obniżenia deficytu poniżej 3% PKB. Wszystko to tworzy wyjątkowo niesprzyjający klimat dla realizacji ambitnych planów rozwoju gospodarki, zmuszając rząd do trudnych kompromisów między obniżaniem deficytu a zaspokajaniem potrzeb przedsiębiorców i obywateli.

Mariusz Zielonka

główny ekonomista
Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

PROSTE PODATKI I LEPSZE PRAWO

**RÓWNE SZANSE I PEŁNE ZAANGAŻOWANIE
NA RYNKU PRACY**

RÓWNOŚĆ PŁCI W PRZEDSIĘBIORSTWACH

TANIA I CZYSTA ENERGIA

NOWOCZESNA EDUKACJA

POPRAWA SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA

**CYFRYZACJA GOSPODARKI
I ADMINISTRACJI**

**SKUTECZNA I PRZEMYŚLANA
REALIZACJA KPO**

**SKUTECZNE ROZWIĄZYWANIE
SPORÓW GOSPODARCZYCH**

**STABILNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO
SEKTORA FINANSOWEGO**

**AUTENTYCZNY DIALOG
SPOŁECZNY**

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

**PROSTE PODATKI
I LEPSZE PRAWO**

DIAGNOZA

Polska gospodarka w ostatnich latach zmagana się z narastającą niepewnością regulacyjną, która stanowi istotne wyzwanie dla przedsiębiorców. Proces legislacyjny większości kluczowych ustaw podatkowych i gospodarczych prowadzony był w pośpiechu, projekty nie były podawane wnikliwym konsultacjom społecznym, tworzone w ten sposób przepisy są niskiej jakości, powodują wiele wątpliwości i niejasności. Brak przewidywalności w postaci ciągłych zmian oraz konsultacji społecznych w stanowieniu prawa generuje zbędne ryzyko związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wciąż mamy do czynienia z licznymi, nieskoordynowanymi nowelizacjami aktów prawnych, co utrudnia planowanie długoterminowych inwestycji i ogranicza zaufanie do państwa jako stabilnego partnera gospodarczego.

W ciągu ostatnich kilku lat w Polsce wprowadzono kilkadziesiąt nowych podatków i opłat, które znacząco zwiększyły obciążenia przedsiębiorców. Daniny te, takie jak podatek cukrowy, bankowy czy inne opłaty sektorowe, mają bezpośredni wpływ na strukturę kosztów przedsiębiorstw, co w efekcie przekłada się na wzrost cen towarów i usług oferowanych konsumentom. W wielu przypadkach, koszty związane z nowymi daninami są przelicane na ostatecznego odbiorcę. Wprowadzenie dodatkowych obciążeń fiskalnych, bez odpowiedniego okresu przejściowego, wprowadza niepewność i komplikuje prowadzenie biznesu, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, które dysponują ograniczonymi zasobami. Ponadto, nieprzewidywalność nowych obciążeń fiskalnych osłabia zdolność przedsiębiorstw do efektywnego planowania finansowego, co negatywnie wpływa na ich rozwój i innowacyjność.

System podatkowy odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu budżetu państwa, sam tylko podatek VAT odpowiada za 25% wszystkich dochodów państwa. Podstawową funkcją systemu podatkowego jest zapewnienie stabilnych wpływów budżetowych. Jednak jest to także narzędzie służące realizacji polityki państwa w różnych obszarach. Zaczynając od polityki społecznej, kształtowanej przede wszystkim poprzez różnicowanie wysokości stawek podatkowych, albo kierowaniu ulg i preferencji do konkretnych grup społecznych, poprzez politykę gospodarczą, gdzie również preferencje podatkowe mogą stymulować konkretną aktywność (np. wspieranie innowacyjności poprzez ulgi B+R i IP_BOX), kończąc na polityce zdrowotnej, poprzez ograniczanie dostępności produktów szkodliwych dla zdrowia poprzez nakładanie na nie podatku akcyzowego.

Jednocześnie według Tax Complexity Index Polska ma drugi najbardziej skomplikowany i nieprzyjazny system podatkowym spośród 64 badanych krajów świata. Przedsiębiorcy wkładają ogromny wysiłek oraz znaczne środki finansowe na obsługę księgowo-podatkową. Statystycznie poświęcają ponad 300 godzin rocznie na wypełnianie obowiązków podatkowych.

Pomimo dużego zaangażowania zasobów i tak nie mają gwarancji, że właściwie rozliczyli i zapłacili podatek ze względu na nieprecyzyjność przepisów i niejednorodną ich interpretację.

POSTULATY

1. Przegląd systemu podatkowego i wyeliminowanie przepisów, których stosowanie powoduje największe trudności

brak istotnych działań rządu w tym zakresie, na plus warte odnotowania wprowadzenie tzw. Kasowego PIT dla najmniejszych firm

2. Niewprowadzanie nowych podatków dedykowanych wybranym branżom/firmom

nie wprowadzono nowych podatków w ostatnim roku, za wyjątkiem globalnego minimalnego CIT, którego wprowadzenie wynikało z implementacji przepisów UE, wprowadzono podwyżki akcyzy na wyroby tytoniowe i nikotynowe

3. Uchylenie szczególnie wadliwych podatków

CUKROWEGO

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

OD PRZYCHODU Z BUDYNKÓW

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

MINIMALNEGO CIT

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

BELKI

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

4. Przywrócenie możliwości amortyzowania lokali mieszkalnych wynajmowanych w ramach działalności gospodarczej

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

5. Przywrócenie zryczałtowanej składki zdrowotnej dla przedsiębiorców

brak realizacji postulatu, obniżono o 25% minimalną składkę zdrowotną dla firm o najmniejszych dochodach, wprowadzono możliwość wyłączenia z podstawy oskładkowania przychodu ze sprzedaży środka trwałego

POSTULATY

- 6. Obowiązkowy, co najmniej 6-miesięczny, okres vacatio legis dla uchwalanych przepisów podatkowych**
w projekcie ustawy deregulacyjnej zaproponowano przepis wprowadzający 6-miesięczne vacatio legis dla ustaw ingerujących w prowadzenie działalności gospodarczej. Niestety projektowane wyłączenia dla stosowania tego przepisu dadzą ustawodawcy możliwość uchwalenia praktycznie każdej ustawy bez zachowania tak długiego vacatio legis.
- 7. Wprowadzenie obowiązku dokonywania przez rząd przeglądu i analizy skutków wdrażanych zmian prawnych wpływających na działalność gospodarczą**
brak istotnych działań lub zmian
- 8. Wprowadzenie konieczności konsultowania wszystkich projektów aktów prawnych dotyczących prawa podatkowego (z zachowaniem ustawowego 30-dniowego terminu na przedstawienie uwag)**
brak istotnych działań lub zmian
- 9. Powołanie rady eksperckiej monitorującej sposób stosowania przepisów prawa podatkowego**
brak istotnych działań lub zmian
- 10. Zasiłek chorobowy w firmach zatrudniających do 20 pracowników, od pierwszego dnia choroby opłacany przez ZUS**
zapowiedź ministerstwa rodziny, pracy i polityki społecznej o realizacji postulatu

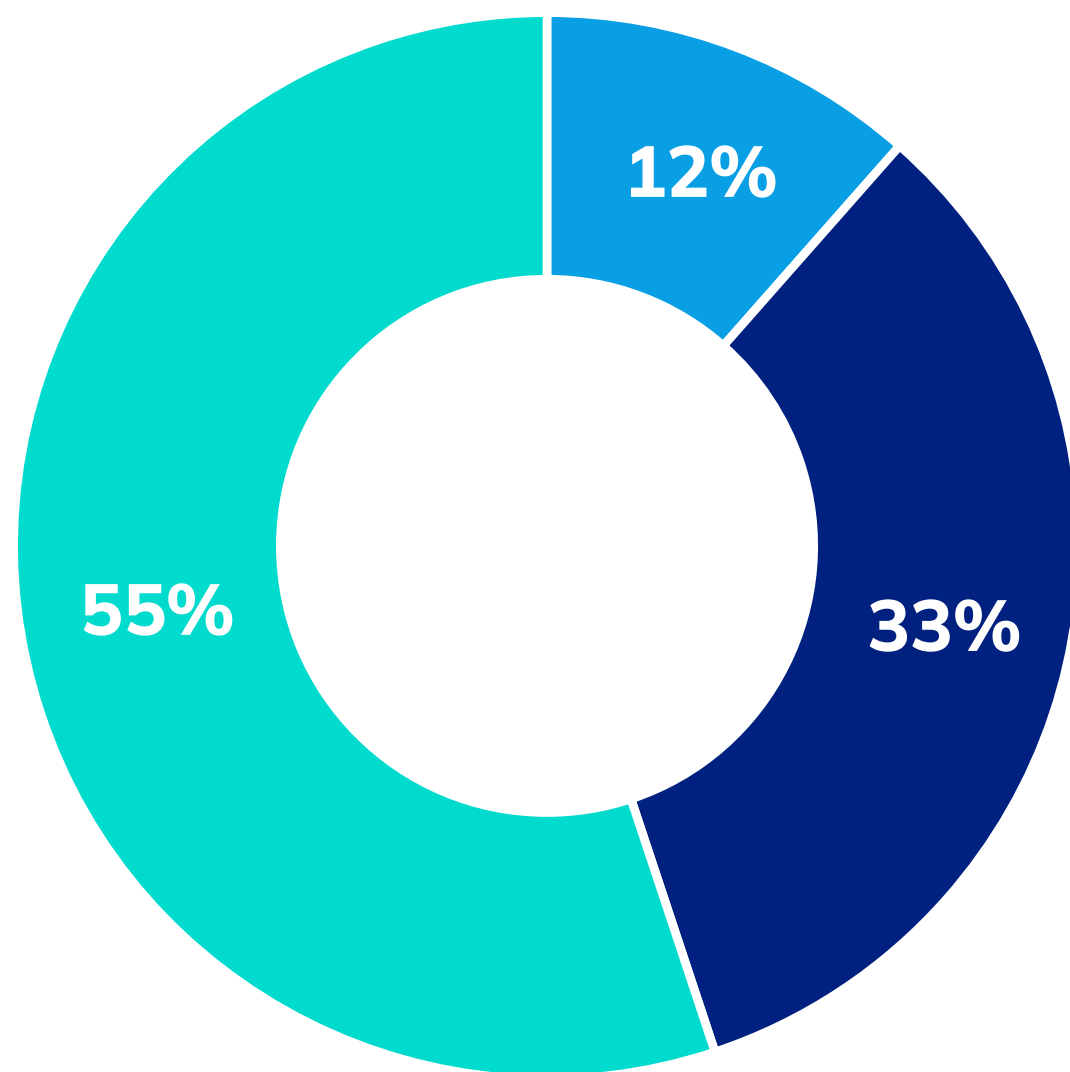

INDEKS LEWIATANA

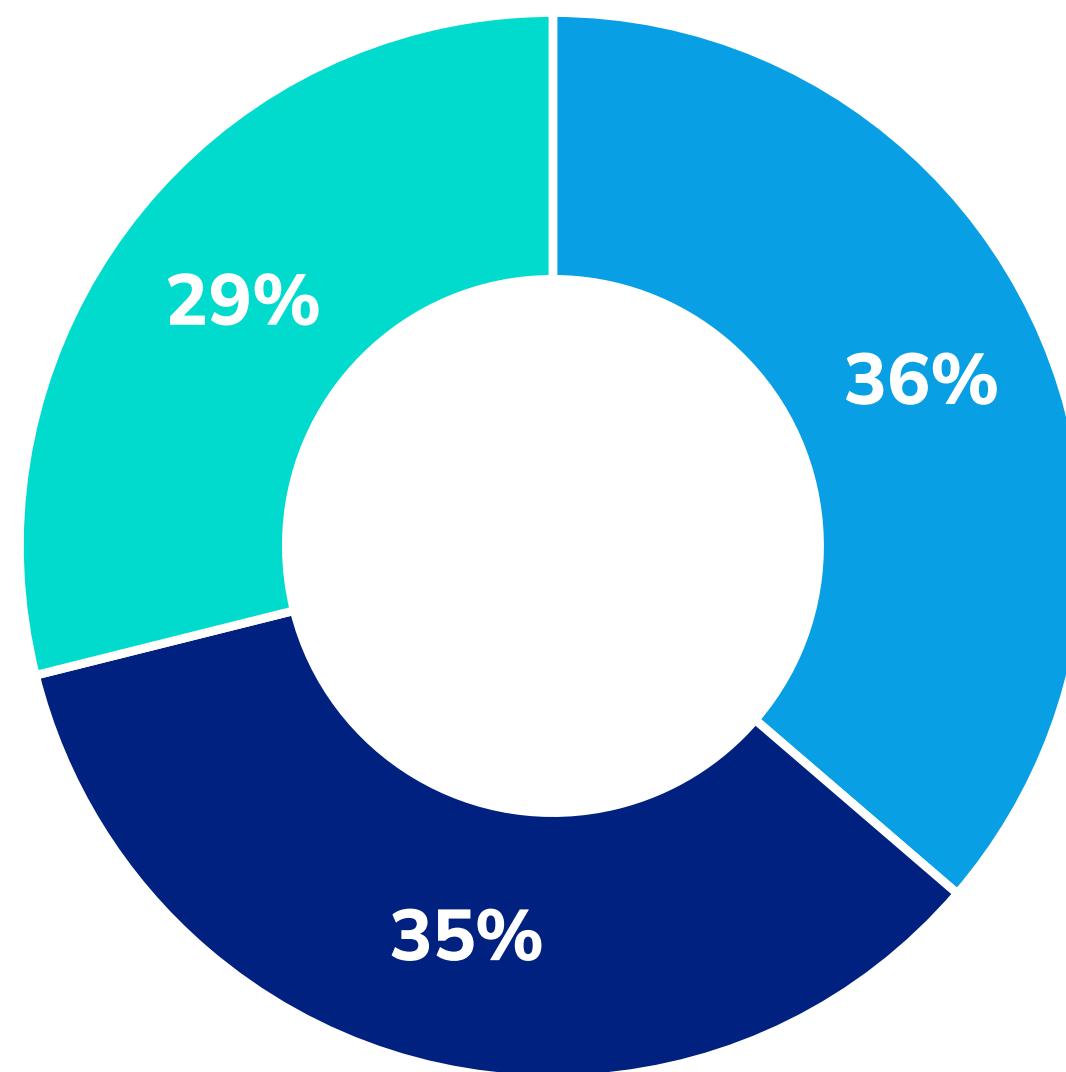
Na ile wymienione poniżej sprawy utrudniają Panu(i) prowadzenie działalności gospodarczej?

Brak koordynacji polityki gospodarczej w rządzie

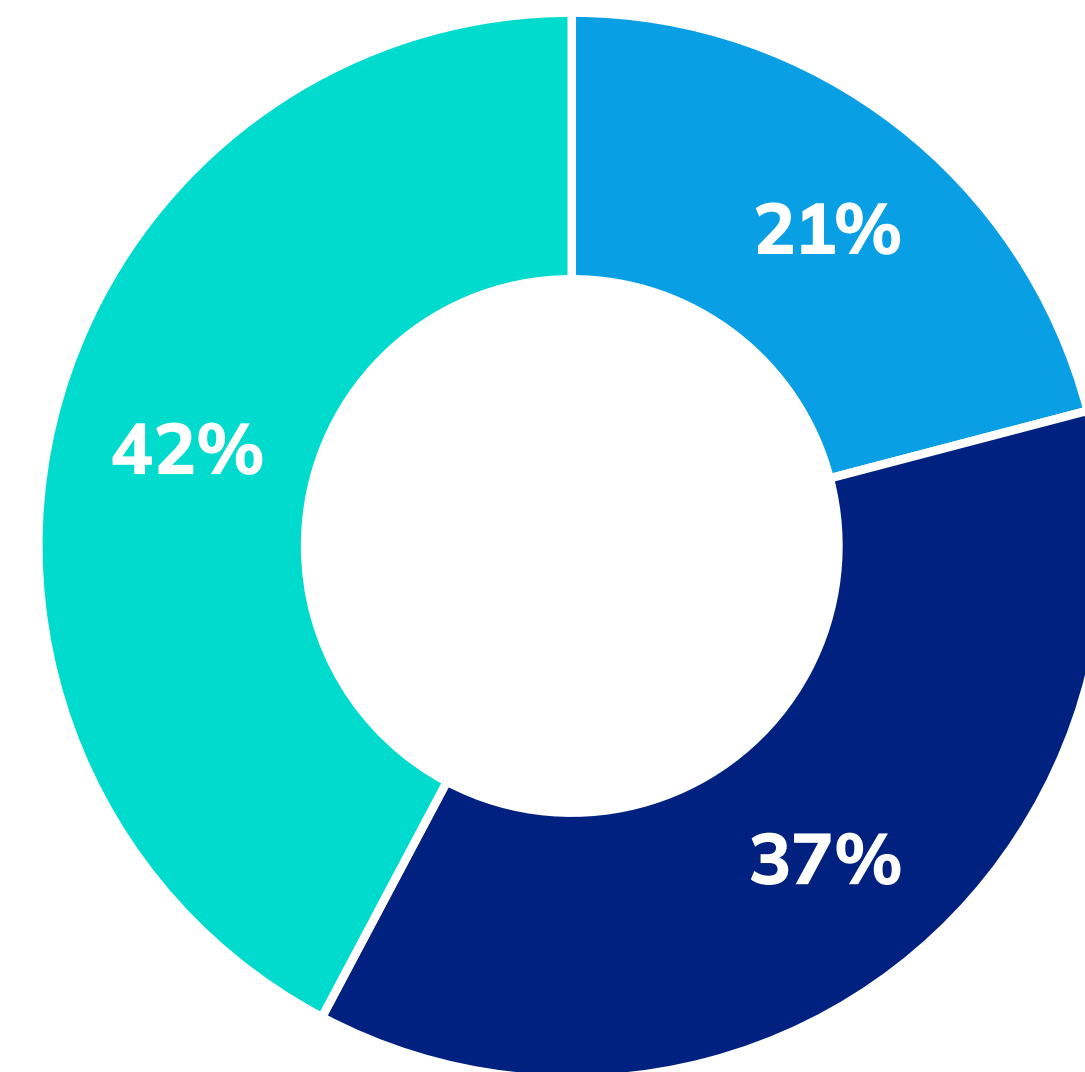
- utrudniają w niewielkim stopniu
- są trudnością, ale do zniesienia
- bardzo utrudniają

Zbyt duża liczba kontroli (m.in. US, ZUS, PIP)

- utrudniają w niewielkim stopniu
- są trudnością, ale do zniesienia
- bardzo utrudniają

Częste zmiany przepisów, w tym podatkowych

- utrudniają w niewielkim stopniu
- są trudnością, ale do zniesienia
- bardzo utrudniają

REKOMENDACJE

Większość postulatów pozostaje wciąż niezrealizowana. Konfederacja Lewiatan zwracała uwagę na konieczność uproszczenia przepisów i usunięcie tych, które generują największe trudności. Niestety, Ministerstwo Finansów poświęciło niewiele uwagi na rzecz poprawy jakości prawa podatkowego, a swoje wysiłki skierowało na wprowadzenie zmian wynikających z implementacji przepisów unijnych (globalny minimalny CIT), orzeczeń TK (zmiany w definicji budynku i budowli dla potrzeb podatku od nieruchomości) oraz uszczelniających i nakładających nowe obowiązki (KSEF i raportowanie JPK-CIT). Choć powołano grupy ekspertów do rozwiązywania niektórych wątpliwości związanych z poborem podatku u źródła (WHT), czy przeprowadzono pogłębione konsultacje KSEF, inne kluczowe obszary wymagają nadal pilnej uwagi. Rząd nie zaproponował przywrócenia neutralności podatkowej wymiany udziałów, przywrócenia amortyzacji nieruchomości mieszkalnych, uchylecia wadliwych podatków minimalnych: CIT i od wynajmu powierzchni handlowych.

Dotychczasowe działania rządu w obszarze podatków i składek pokazują brak koordynacji i spójności polityki gospodarczej. Proponowane zmiany, takie jak np. minimalny okres vacatio legis w procedowanej ustawie deregulacyjnej, choć teoretycznie mają na celu zapewnienie większej stabilności i przewidywalności prawa, w praktyce mogą okazać się pozorną regulacją ze względu na wyjątki pozwalające na odchodzenie od zapewnienia 6-miesięcznego vacatio legis. Planowane w tym roku zmiany, bardzo trudne i wymagające od firm dużego zaangażowania, m.in. w podatku od nieruchomości oraz wprowadzenie globalnego minimalnego CIT, wejdą w życie z minimalnym i niewystarczającym vacatio legis. Priorytetem resortu finansów powinna być praca na rzecz wyjaśnienia

znanych i od wielu lat zgłaszanych wątpliwości związanych z interpretacją przepisów podatkowych, dążenie do zakończenia zbędnych sporów administracji skarbowej z podatnikami oraz uproszczenie przepisów, a nie wyłącznie tworzenie nowego prawa w reakcji na doraźne potrzeby finansowe państwa oraz implementacja prawa UE.

W Ministerstwie Finansów powinien zostać powołany zespół ekspertów, którego zadaniem będzie analiza stosowania przepisów prawa podatkowego. Wskazanie przepisów lub ich interpretacji, które budzą najwięcej wątpliwości. Rekomendacje zespołu powinny służyć przygotowaniu zmian legislacyjnych eliminujących wadliwe przepisy i regulacje. Obecnie wysiłki Ministerstwa Finansów nakierowane są na zupełnie inny obszar. Stale nakładane są na przedsiębiorców nowe obowiązki bądź ograniczenia, które uzasadniane są koniecznością uszczelnienia poboru podatków. Brakuje inicjatyw mających na celu uproszczenie przepisów.

Przemysław Pruszyński
dyrektor departamentu
podatkowego Konfederacji
Lewiatan

Anna Słomińska-Wernik
ekspertka
Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

**RÓWNE SZANSE I PEŁNE
ZAANGAŻOWANIE NA
RYNKU PRACY**

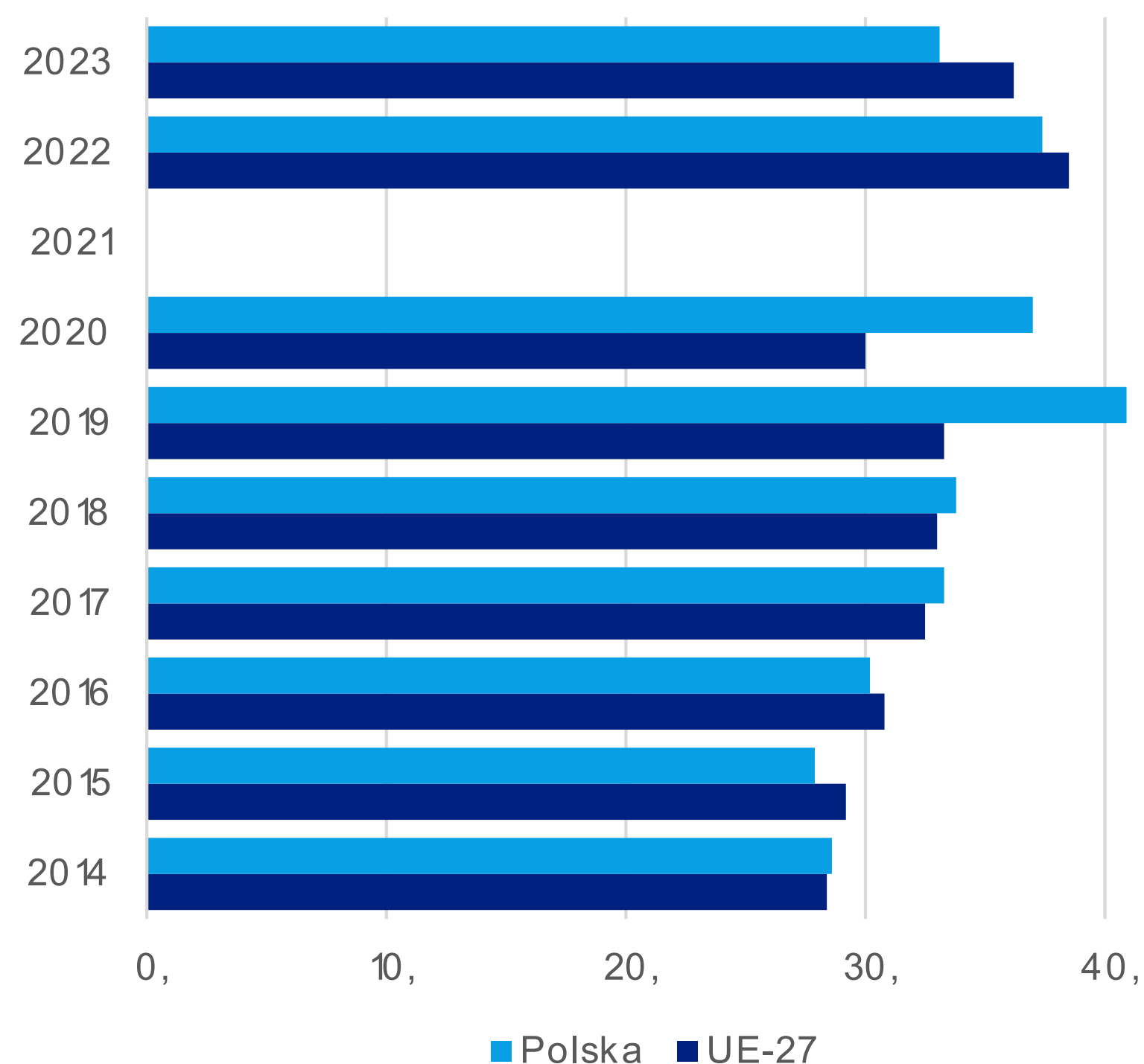

DIAGNOZA

Procent bezrobotnych, którzy w danym roku znajdują zatrudnienie

Źródło: Eurostat (lfsi_long_a__custom_13381309)

Rynek pracy, choć stabilny, stoi przed rosnącymi wyzwaniami związanymi z demografią, migracją i nowymi technologiami. Coraz niższy wskaźnik dzietności, który w 2024 roku prawdopodobnie osiągnie historyczne minimum 1,1, oraz starzenie się społeczeństwa prowadzą do spadku liczby osób w wieku produkcyjnym. Polska odnotowuje jedną z najniższych stóp bezrobocia w UE (2,9% w połowie 2024 roku). Nie oznacza to jednak, że nie występuje niedopasowanie oczekiwań pracodawców do kwalifikacji osób poszukujących pracy, ponieważ nadal 66% pracodawców ma problemy z pozyskaniem wykwalifikowanych pracowników. To niekorzystne zjawisko wynika z malejącej liczby osób w wieku produkcyjnym, co będzie hamować rozwój gospodarki i zwiększać obciążenia finansowe państwa związane z zabezpieczeniem społecznym. Szczególnie niska jest aktywność zawodowa wśród kobiet, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Wskaźniki zatrudnienia w tych grupach, choć wzrastają, pozostają niewystarczające. Wyzwanie dla decydentów dotyczy również osób starszych, których liczba stale rośnie, co wymusza dostosowanie rynku pracy i systemu zabezpieczenia społecznego. Migracja jest jednym z kluczowych rozwiązań – liczba cudzoziemców legalnie pracujących w Polsce wzrosła dziesięciokrotnie w ciągu ostatniej dekady, ale nadal nie jest wystarczająca, aby w pełni zniwelować braki kadrowe. Przyszłość rynku pracy będzie również kształtowana przez transformację cyfrową i zieloną, które zmieniają zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje. Jednocześnie konieczne jest tworzenie warunków do aktywizacji zawodowej zaniedbanych grup oraz zmniejszanie obciążeń administracyjnych i finansowych dla pracodawców, aby sprostać nowym wyzwaniom.

POSTULATY

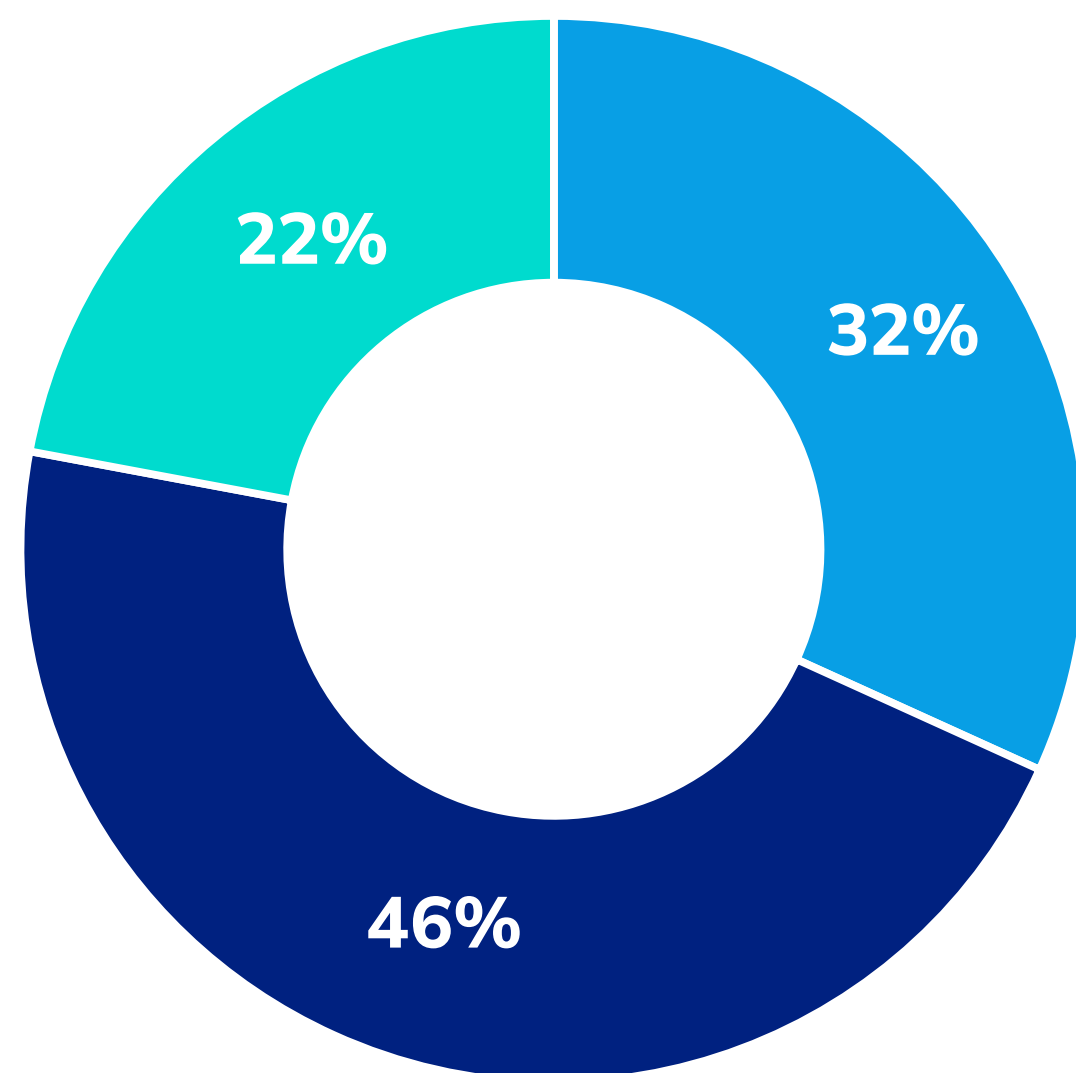
- 1. Wdrożenie spójnej polityki migracyjnej**
przyjęto Strategię Migracyjną Polski na lata 2025-2030, niestety bez konsultacji z partnerami społecznymi
- 2. Aktywizacja zawodowa kobiet**
ministerstwo rodziny, pracy i polityki społecznej wprowadziło rozwiązania wspierające kobiety w wejściu i powrocie na rynek pracy.
Jest zbyt wcześnie na ocenę rezultatów
- 3. Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami**
planowany jest wzrost dofinansowania do wynagrodzenia osób z niepełnosprawnościami
- 4. Aktywizacja zawodowa osób starszych**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 5. Efektywny system dostępu do legalnego pobytu i zatrudnienia oraz uznawania kwalifikacji cudzoziemców**
brak działań lub działania zmierzające do biurokratyzowania procesu dostępu do rynku pracy
- 6. Dofinansowanie części inwestycji wspierających potrzeby określonych grup pracowników w zakładzie pracy**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

INDEKS LEWIATANA

Jakie znaczenie dla działania Pan(i) firmy na rynku w najbliższym roku będą miały koszty pracy?

- podwyżka kosztów pracy zachwieje stabilnością firmy
- to istotny, ale nie kluczowy czynnik dla utrzymania firmy
- będzie to miało niewielki wpływ na działanie firmy
- trudno powiedzieć

Mimo stabilnej sytuacji rynku pracy, w krótkim okresie będzie on poddawany poważnym testom wytrzymałości z powodu utrzymującej się wysokiej presji płacowej. Gdyby koszty pracy nadal rosły w obecnym tempie, prawie 1/3 wszystkich przebadanych firm mogłaby utracić stabilność finansową. To zjawisko wyraźnie pokazuje, jak ograniczoną poduszkę bezpieczeństwa mają firmy.

W większych firmach koszty pracy odgrywają kluczową rolę, co może sugerować, że małe przedsiębiorstwa mają większą elastyczność, choćby poprzez potencjalną ucieczkę do szarej strefy. Dodatkowo, ponad 80% badanych firm wskazuje, że za wzrost kosztów pracy w ostatnim czasie odpowiada głównie ponadprzeciętny wzrost płacy minimalnej. Wyniki te jasno pokazują, jak odpowiedzialna i przemyślana powinna być polityka rządu w odniesieniu do rynku pracy, w tym racjonalnego podwyższania płacy minimalnej.

REKOMENDACJE

Rynek pracy, mimo stabilności, wymaga pilnych reform w czterech kluczowych obszarach, co wynika z naszych postulatów. Pierwszym z nich jest aktywizacja zawodowa kobiet, zwłaszcza tych powracających na rynek pracy po przerwie macierzyńskiej. Pomimo rosnącego udziału ojców w korzystaniu z urlopów rodzicielskich, nadal zaledwie 7% mężczyzn korzysta z tego świadczenia. Aby zwiększyć aktywność zawodową kobiet, konieczne są działania państwa, w tym wsparcie finansowe przedsiębiorstw oraz promowanie równości wynagrodzeń, co mogłoby ograniczyć dyskryminację płacową.

Kolejną grupą wymagającą pomocy są osoby z niepełnosprawnościami. Lewiatan, we współpracy z innymi organizacjami, zachęca firmy do tworzenia otwartych środowisk pracy.

Konieczne są jednak dalsze zmiany systemowe, by poprawić efektywność aktywizacji zawodowej tej grupy. Podobne działania są potrzebne w przypadku osób w wieku przedemerytalnym i emerytalnym, których aktywność zawodowa jest niska. Prace nad nową ustawą o rynku pracy, subsydiowanie wynagrodzeń oraz wsparcie w dostosowaniu organizacji pracy mogą sprzyjać większemu zatrudnieniu tych grup.

Migracje zarobkowe są kolejnym obszarem, gdzie potrzebne są reformy. Wprowadzenie 5-letniej strategii migracyjnej Polski, uwzględniającej potrzeby gospodarcze, miało pomóc w pozyskaniu wykwalifikowanych pracowników z zagranicy. Niestety strategia została przyjęta bez konsultacji, a wiele zaproponowanych rozwiązań budzi zastrzeżenia. Strategia nie uwzględnia rzeczywistych potrzeb rynku pracy oraz koncentruje się głównie na ryzykach i wyzwaniach związanych z obecnością cudzoziemców na rynku pracy, zupełnie pomijając korzyści z tym związane. Kluczowe jest zapewnienie efektywnych procedur legalizacji pobytu i pracy oraz uznawania kwalifikacji cudzoziemców. Utrzymanie konkurencyjności polskiej gospodarki nie będzie możliwe bez usprawnienia procesu rekrutacji pracowników zagranicznych, zarówno wykonujących pracę proste, jak i specjalistyczne

Wreszcie, zmniejszenie obciążeń pracodawców, w tym odejście od obowiązku wypłaty wynagrodzenia chorobowego przez firmy zatrudniające do 20 osób, byłoby istotnym krokiem w poprawie sytuacji na rynku pracy.

Robert Lisicki

dyrektor departamentu pracy
Konfederacji Lewiatan

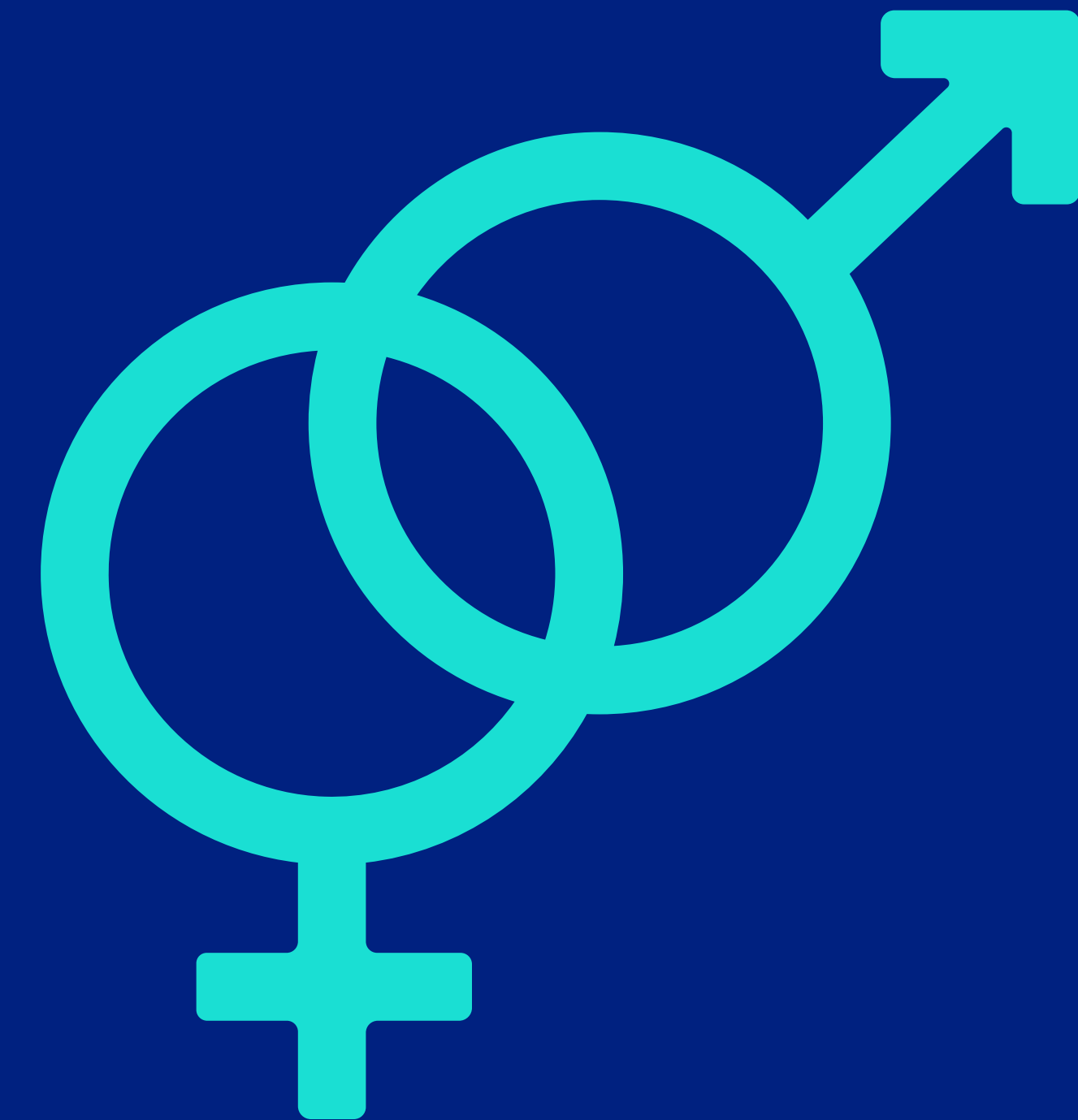

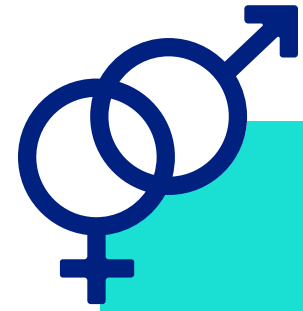
Nadia Winiarska

ekspertka
Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

RÓWNOŚĆ PŁCI W PRZEDSIĘBIORSTWACH

DIAGNOZA

Kobiety w zarządach i radach nadzorczych spółek

Liczba kobiet w zarządach i radach nadzorczych spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych ("GPW") nie jest wysoka. Szczególnie, jeśli porównamy te liczby z odpowiednimi danymi z innych krajów UE, w których jak np. we Włoszech albo we Francji są one dużo wyższe. Polska na ich tle wygląda wyjątkowo słabo. Okoliczność ta jest istotna, szczególnie, że Polska od stycznia 2025 obejmuje Prezydencję w UE.

Niezależnie jednak od niezadowalających danych widać w tym obszarze pozytywne działania niektórych urzędów centralnych. Do takich należy zaangażowanie Ministerstwa Aktywów Państwowych, w którym Minister Jakub Jaworowski powołał Zespół ds. rozwoju zawodowego kobiet w spółkach z udziałem SP („Zespół”). Zespół działał od lipca do grudnia 2024 i miał za zadanie wypracowanie rekomendacji dla wspierania rozwoju zawodowego kobiet w tych spółkach. Zespół przedłożył Ministrowi Aktywów Państwowych z końcem listopada 2024 r. gotowy pakiet rekomendacji. Wypracowane rekomendacje opisują metody, które mają ułatwić zwiększenie udziału kobiet na stanowiskach kierowniczych i w organach zarządczych spółek z udziałem Skarbu Państwa.

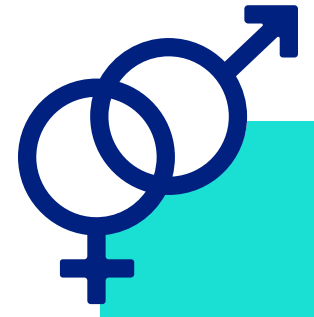
Liczymy, że część z wypracowanych rekomendacji znajdzie odzwierciedlenie w Kodeksie Dobrych Praktyk Nadzoru Właścicielskiego, który został przekazany przez Ministerstwo Aktywów Państwowych do konsultacji publicznych pod koniec listopada 2024 r.

To niezwykle ważne w kontekście danych statystycznych obejmujących liczby kobiet w organach zarządczych w spółkach notowanych na GPW i przewodniczących rad nadzorczych tych spółek opublikowanych przez 30% Club za 2023, które kształtowały się następująco¹:

- W 20 największych spółkach giełdowych (WIG20) w roku 2023 dwie kobiety zajmowały stanowisko prezesek zarządu i pięć kobiet zajmowało stanowisko przewodniczących rad nadzorczych.
- Na koniec 2023 r. kobiety były we władzach wszystkich spółek z WIG20, ale w dziewięciu spółkach z tej listy nie było żadnej kobiety w zarządzie, a w dwóch spółkach nie było żadnej kobiety w radach nadzorczych.
- W 2023 r. liczba prezesek zarządów wzrosła do 6 (+3), a 20 kobiet przewodniczyło pracom rad nadzorczych.

Jak wynika z zacytowanych danych, Polska ma wiele do zrobienia, aby osiągnąć stan równowagi, w której liczba kobiet i mężczyzn pracujących w organach zarządczych i nadzorczych spółek była wyrównana.

¹ Dane z Raportu 30% Club „Udział kobiet we władzach WIG140 na koniec 2023 roku”

DIAGNOZA

Podkreślenia wymaga fakt, że Polska jak i inne kraje europejskie są zobowiązane do respektowania, a tym samym do wdrożenia prawa europejskiego, które m.in. obejmuje zagadnienia równowagi płci oraz przejrzystości płac, są to:

- Dyrektywa w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek giełdowych oraz powiązanych środków (2022) (tzw. „Women on Boards”),
- Dyrektywa o transparentności płac (2023),
- Dyrektywa w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CRSD) (2022).

Z powyższej listy jedynie dyrektywa dotycząca sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju („CRSD”) z 2022 r. została w listopadzie 2024 r. przyjęta przez polski Sejm. Dyrektywa wprowadza nowe obowiązki dla firm, zwane obowiązkami ESG. Zgodnie z przyjętymi przepisami raporty przygotowane na podstawie tych przepisów będą m.in. obejmowały dane na temat spełniania przez spółki obowiązków obejmujących zatrudnianie płci niedoreprezentowanej w zarządach i radach nadzorczych. Odpowiednio, obowiązki w zakresie raportowania ESG wchodzą w życie w kolejnych latach 2025 i 2026 r. obejmując w pierwszej kolejności duże spółki, a następnie także MŚP z zastrzeżeniem spełnienia przez nie określonych warunków.

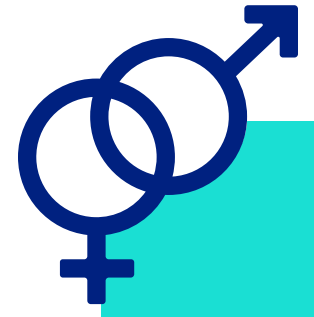
W odniesieniu do wdrażania przepisów dyrektywy „Women on Boards” czekamy na jej końcowy projekt. Zamykając niniejszy raport na koniec 2024 na stronach Rządowego Centrum Legislacji nie pojawił się nowy projekt ustawy wdrażającej tę Dyrektywę. Liczymy jednak na jej szybką i dobrą implementację.

W sprawie luki płacowej

W maju 2023 roku Unia Europejska przyjęła tzw. dyrektywę w sprawie równości oraz przejrzystości wynagrodzeń. Jej celem jest zwalczanie dyskryminacji płacowej i likwidacja luki w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn, którzy otrzymują wynagrodzenie za wykonywanie tej samej pracy. Pomimo powszechnej wiedzy na temat różnic w wysokości płac, w tej sprawie w Polsce na przestrzeni ostatnich 20 lat nic się nie wydarzyło.

W Europie, skorygowana luka płacowa na stanowiskach kierowniczych utrzymuje się na poziomie co najmniej 12-13%². Dyrektywa w sprawie równości i transparentności nakłada na pracodawców w UE określone obowiązki, które mają doprowadzić do zniwelowania różnic w wynagrodzeniu pracowników wykonujących tę samą pracę. Państwa członkowskie, w tym Polska są zobowiązane do jej wdrożenia do 2026 roku.

² <https://ibs.org.pl/news/iga-magda-na-temat-dyrektywy-rownosciowej/> (dostęp: 2025.01.07)

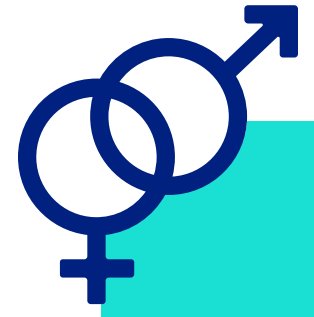
POSTULATY

„WOMEN ON BOARDS”

- 1.** Apelujemy o powstanie osobnej ustawy regulującej wszystkie ważne kwestie dotyczące równości szans zatrudnienia obu płci
- 2.** Postulujemy, aby nadzór nad realizacją obowiązków ustawowych po implementacji dyrektywy, został przejęty przez ministrę/er do spraw równości
- 3.** Wyrażamy poparcie dla 33% udziału kobiet we władzach spółek, w każdym organie, liczonego rozłącznie
- 4.** Postulujemy wprowadzenie odpowiedniego nazewnictwa tzw. feminatywów, co miałyby pozytywny wpływ na zmiany w kulturze stosunków zatrudnienia
- 5.** Uważamy za konieczne wprowadzenie jasnych i uzasadnionych kryteriów stosowania kary pieniężnej za nieprzestrzeganie przepisów zapewniających równość płci. Obecny projekt Ustawy „Women on Boards” przewiduje równowartość 5% (było 10%) całkowitego rocznego przychodu wykazanego w ostatnim sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy
- 6.** Popieramy obowiązek przyjęcia polityki równowagi płci przez walne zgromadzenia spółek

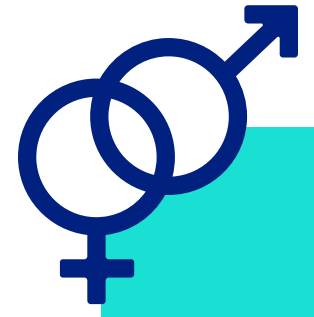

POSTULATY

LUKA PŁACOWA

- 1.** Zauważamy toczące się prace nad implementacją dyrektywy - transparentność w tej kwestii to kluczowy krok w identyfikacji obszarów wymagających interwencji
- 2.** Zgłaszamy zastrzeżenia dotyczące trybu prac nad ustawą. Zmiany zostały zaproponowane w projekcie poselskim, który uniemożliwia konsultacje publiczne
- 3.** Wprowadzenie mechanizmów kontrolnych i sankcji powinno być obowiązkowe przy implementacji dyrektywy, ponieważ, będzie motywować przedsiębiorców do wprowadzania niedyskryminacyjnych praktyk płacowych.

REKOMENDACJE

W kwestii równości płci w przedsiębiorstwach mamy wiele do zrobienia. Skoro jednak szukamy „nowego patentu” na rozwój Polski i wiemy już, że nie będzie nim ani tania siła robocza, ani „bogactwo narodowe” w postaci węgla, to nasze bogactwo to dobrze wykształcone kobiety, których rozwój i ambicje powinny leżeć na sercu wszystkim Polkom i Polakom. Trudno pomijać fakt, iż wśród kobiet mamy dużo większy odsetek osób z wyższym wykształceniem i wyższy udział prac doktorskich niż wśród mężczyzn.

Jeżeli naprawdę zależy na tym, żeby Polska się rozwijała, to powinniśmy zrobić wszystko, by ten potencjał kobiet maksymalnie szybko zagospodarować. Badania i analizy renomowanych instytucji naukowych czy firm doradczych dowodzą, iż wszędzie tam, gdzie mamy do czynienia z większą różnorodnością, w tym co najmniej z 30 proc. udziałem niedoreprezentowanej płci, podejmowane decyzje są bardziej racjonalne, mniejsza jest skłonność do ryzyka, a firmy działają bardziej efektywnie. (m.in. za Mc Kinsey Global Institute³).

³ <https://www.mckinsey.com/capabilities/people-and-organizational-performance/our-insights/moving-women-to-the-top-mckinsey-global-survey-results#/> (dostęp 2025-01-07).

Trudno myśleć o szybkim rozwoju bez uwzględniania różnorodności płci i respektowania faktu, że każdy zarówno kobieta i mężczyzna mają prawo do takiego samego wynagrodzenia za taką samą wykonaną pracę. Mając na uwadze porównywalną ścieżkę edukacji, szczególnie widoczne są dysproporcje wynagrodzeń wyższych kadr managerskich. Proponujemy wprowadzenie przepisów nakazujących wprowadzenie regulacji wewnętrznych w spółkach gwarantujących prawa płci niedoreprezentowanej i faktyczną równość płci.

Postulujemy równość szans obu płci na rynku pracy.

Istotną pracę wykonuje Ministerstwo Aktywów Państwowych, które zainicjowało prace Zespołu ds. rozwoju zawodowego kobiet w spółkach z udziałem Skarbu Państwa. W trakcie prac tego zespołu szczególną wagę kładziono na rozwój zawodowy kobiet oraz równowagę płci. W związku z powyższym, liczymy że, a) wszelkie rekomendacje tego zespołu znajdą zastosowanie w praktyce m.in. w Kodeksie Dobrych Praktyk Nadzoru Właścicielskiego, (b) że w 2025 roku udział kobiet w zarządach i radach nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa będzie wynosił ponad 33%.

Dr Henryka Bochniarz
przewodnicząca Rady Głównej
Konfederacji Lewiatan

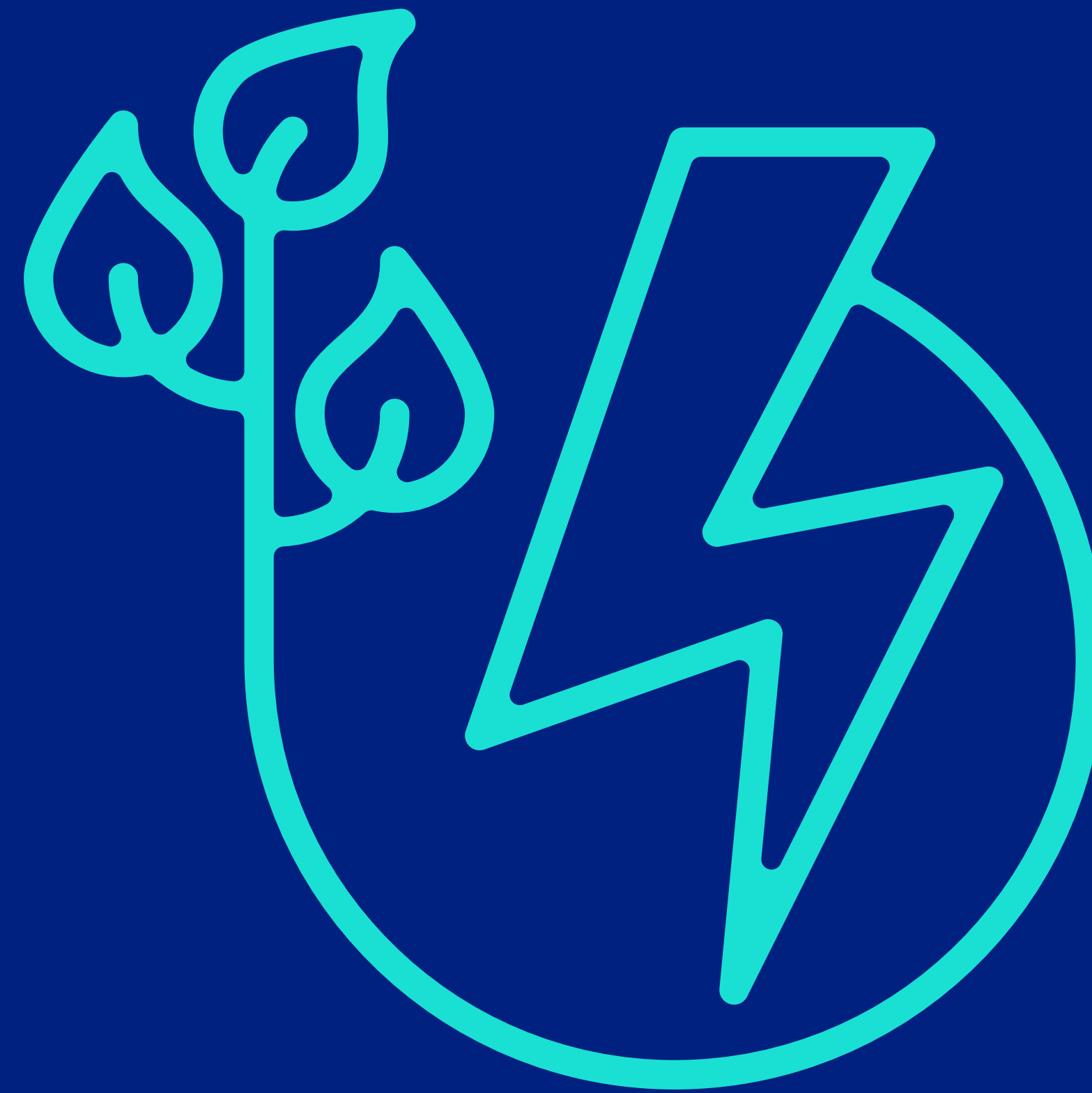
Małgorzata Mroczkowska-Horne
dyrektorka generalna
Konfederacji Lewiatan

Małgorzata Miszkin-Wojciechowska
ekspertka Konfederacji
Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

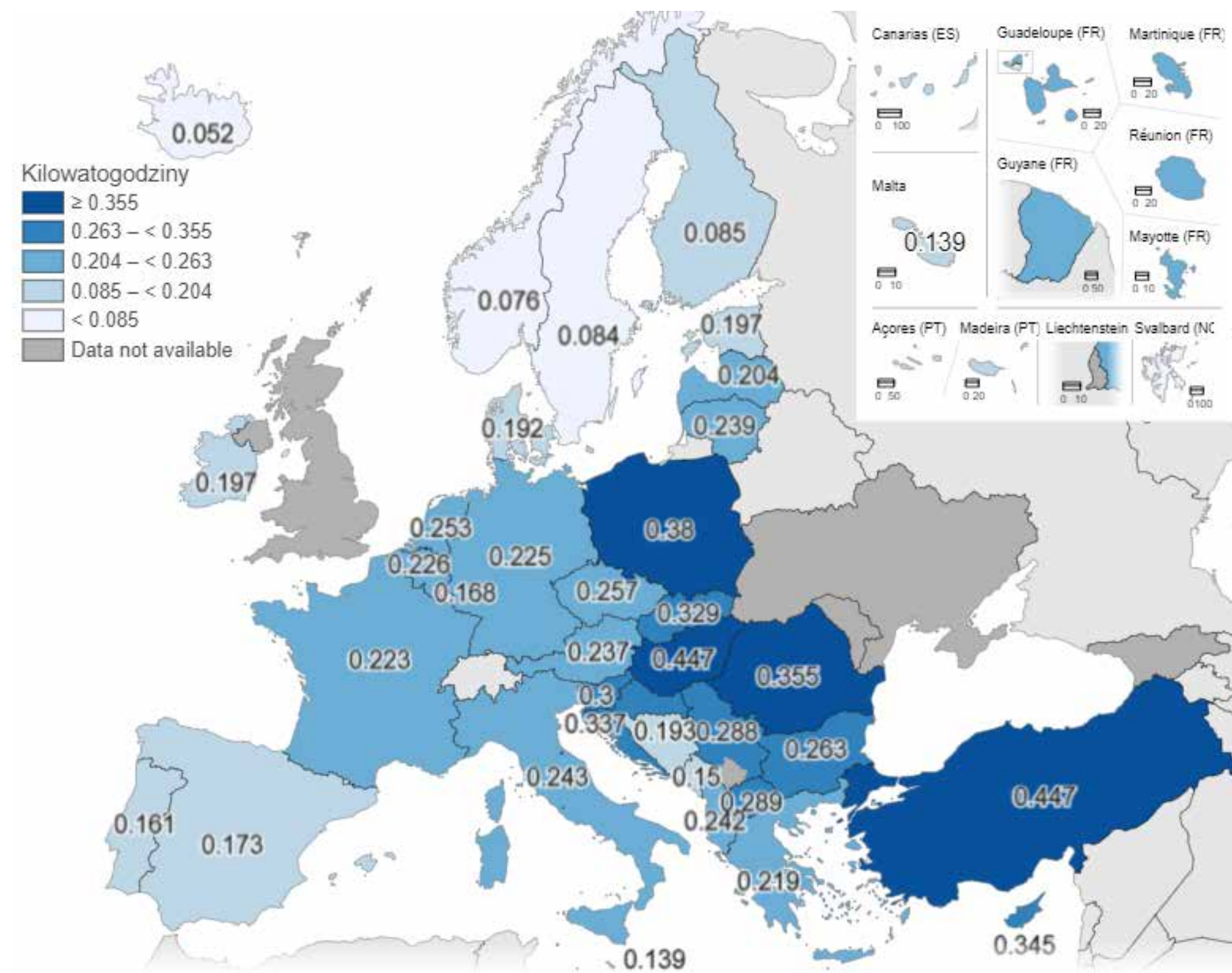
**TANIA I CZYSTA
ENERGIA**

DIAGNOZA

Ceny energii elektrycznej dla przedsiębiorstw w drugiej połowie 2023 r.

Źródło: Eurostat (nrg_pc_205), w parytecie siły nabywczej, dla odbiorców zużywających od 2000 – 20000 MWh

W 2023 r. węgiel wciąż dominował w produkcji energii elektrycznej w Polsce, stanowiąc 60,5% miks energetycznego, podczas gdy odnawialne źródła energii (OZE) miały zaledwie 27% udziału. W kontekście zobowiązań unijnych, takich jak Pakiet FitFor55, Polska powinna znacznie przyspieszyć transformację energetyczną, aby rozwijać bezemisyjne źródła energii. Zaniechanie tych działań grozi wyższymi cenami energii, wynikającymi z kosztów emisji CO₂, co obniża atrakcyjność inwestycji i osłabia konkurencyjność przemysłu na tle Europy Zachodniej.

Ograniczenia w rozwoju OZE czy kontynuowanie mechanizmu mrożenia cen energii, spowalniają ten proces.

Obecnie obowiązujące przepisy nie tylko zniechęcają inwestorów, ale również oddalają perspektywę taniej energii dla obywateli i przedsiębiorców. Szybszy rozwój bezemisyjnych źródeł energii to kluczowy element strategii gospodarczej, który ma znaczenie nie tylko dla branży energetycznej, ale także dla przedsiębiorstw energochłonnych, którym zależy na stabilnym dostępie do taniej i zielonej energii.

POSTULATY

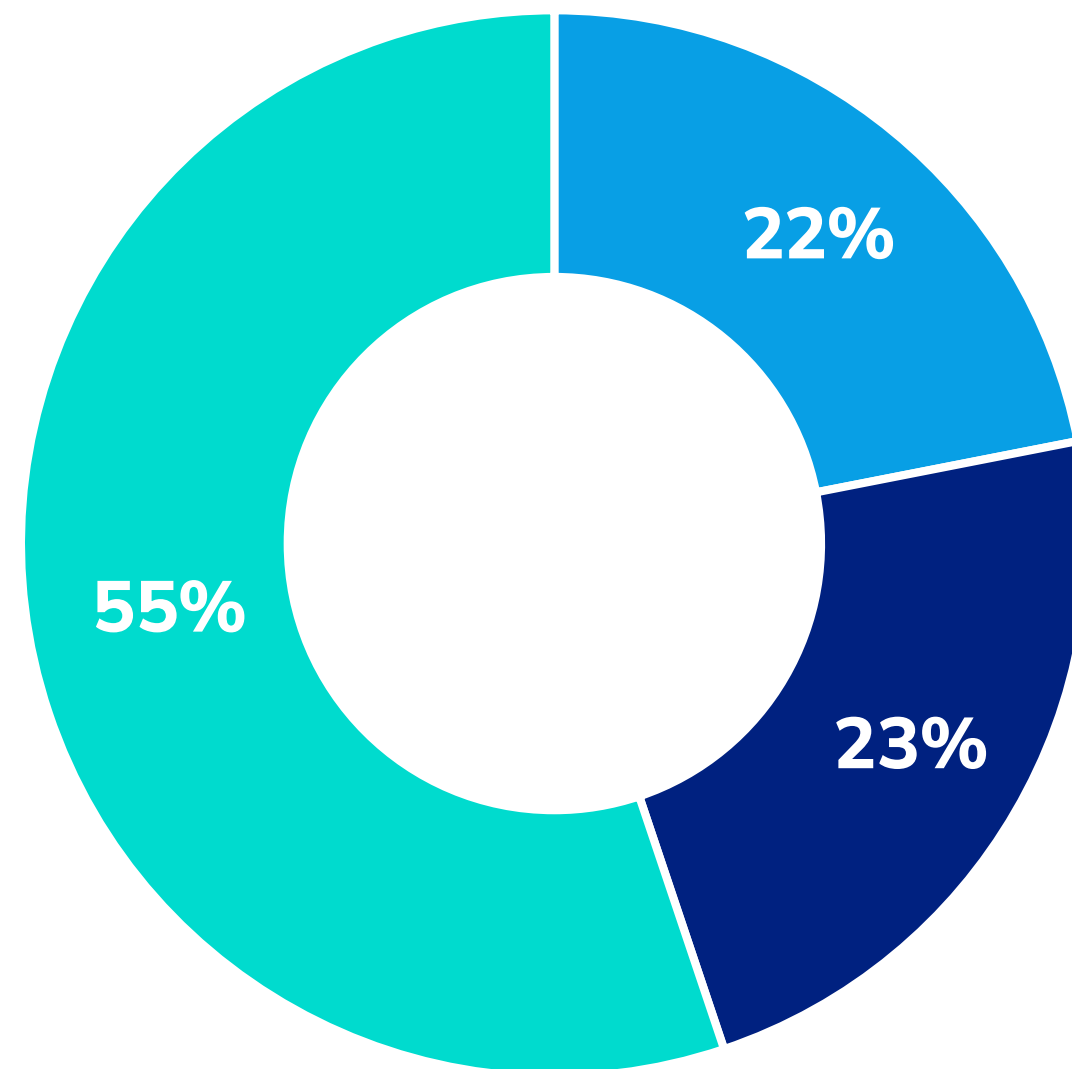
- 1. Powrót do mechanizmów rynkowych i wycofanie interwencji cenowych**
brak realizacji postulatu. Ceny na rynku energii nadal są regulowane administracyjnie
- 2. Przywrócenie obliwa giełdowego**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 3. Ponowna nowelizacja tzw. ustawy wiatrakowej**
zakończyły się konsultacje publiczne projektu nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych
- 4. Usunięcie barier regulacyjnych dla linii bezpośrednich**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 5. Rozwiązanie problemu fali odmów przyłączenia nowych instalacji OZE do sieci**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 6. Wsparcie finansowe wszystkich sektorów gospodarki wrażliwych na ceny energii elektrycznej oraz gazu**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

INDEKS LEWIATANA

Czy Pan(i) firma korzysta z odnawialnych źródeł energii?

- tak, wykorzystuje OZE w przeważającej części
- tak, ale jest to niewielki odsetek
- nie wykorzystuje

Mimo coraz większej dostępności rozwiązań OZE, jak również zwiększającej się nominalnie ilości niskoemisyjnej energii produkowanej w ostatnich latach, nadal ponad połowa firm nie wykorzystuje tego źródła energii w swojej działalności. Jednocześnie 77% tych samych przedsiębiorstw uważa, że koszty energii stanowią poważne utrudnienie w prowadzeniu działalności. Może z tego wynikać, że firm nadal nie stać na inwestycje w infrastrukturę OZE, która stopę zwrotu będzie miała w średnim terminie lub nadal jest niewystarczająca wiedza o możliwościach skorzystania z niskoemisyjnych źródeł energii. Jednocześnie jedno, drugiego nie wyklucza.

REKOMENDACJE

Realizacja postulatów dotyczących transformacji energetycznej powinna być jednym z głównych priorytetów rządu, jednak postępy w tym zakresie są zbyt wolne. Pomimo ustabilizowania cen energii na rynku hurtowym, interwencyjne mechanizmy, takie jak zamrożenie cen, nadal obowiązują, co spowalnia pełną liberalizację rynku i odstrasza potencjalnych inwestorów. Kluczowe jest wprowadzenie stabilnych, rynkowych mechanizmów oraz przywrócenie przejrzystości na rynku energii, a te postulaty wciąż czekają na realizację.

Jednym z największych wyzwań jest rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym lądowej energetyki wiatrowej, której rozwój nie osiągnął pełnego potencjału przez zmianę minimalnej odległości wiatraków od zabudowań do 700 metrów. Obniżenie tej odległości do 500 metrów, jak sugeruje branża, mogłoby znacząco przyspieszyć rozwój sektora. Kwestia ta jest obecnie przedmiotem projektu nowelizacji tzw. ustawy odległościowej. Procedowanie tej ustawy jest niezwykle istotne, ponieważ rozwój OZE przynosi korzyści nie tylko przedsiębiorcom, ale również społecznościom lokalnym, właścicielom gruntów oraz odbiorcom energii, którzy szukają dostępu do energii elektrycznej w rozsądnej cenie.

Problemy infrastrukturalne także ograniczają rozwój OZE – potrzeba modernizacji sieci elektroenergetycznych oraz uproszczenia procedur przyłączeniowych wciąż pozostaje aktualna. Cho-

ciaż wprowadzono pewne rozwiązania, takie jak cable pooling (współdzielenie przyłącza przez kilka instalacji OZE), nadal nie spełniają one rosnących potrzeb sektora.

Dalsze wsparcie inwestycji w sieci oraz wprowadzenie jasnych zasad w zakresie przyłączy są niezbędne, aby umożliwić pełną transformację energetyczną. Brak planu wycofania interwencyjnych mechanizmów cenowych oraz brak wsparcia dla przedsiębiorstw energochłonnych dodatkowo spowalniają ten proces, co sprawia, że realizacja postulatów pozostaje niepełna.

Sektor energetyczny jest systemem naczyń połączonych, gdzie kluczowe procesy muszą być skoordynowane, aby zapewnić jego optymalny rozwój. Szczególnie ważna jest transformacja ciepłownictwa, która powinna być zaplanowana z uwzględnieniem odpowiednich rozwiązań legislacyjnych, aby ostatecznie pozytywnie

wpłynąć na ceny ciepła, co stanowi znaczną część wydatków energetycznych gospodarstw domowych.

Ważne jest wprowadzenie rozwiązań wspierających budowę magazynów energii. To pozwoli lepiej bilansować produkcję i zużycie energii, co jest kluczowe dla stabilności sieci.

Pełna transformacja energetyczna nie będzie jednak możliwa bez zaprzestania interwencji w rynek energii. Po dwóch dekadach budowania liberalnego sektora energetycznego, opartego na mechanizmach rynkowych, zatrzymaliśmy się w miejscu, nie widząc perspektyw na powrót do wcześniejszych zasad sprzed kryzysu energetycznego. Konkurencyjność powinna być fundamentem tego rynku, a jej pełne przywrócenie jest niezbędne, aby sektor mógł efektywnie funkcjonować i przynosić korzyści wszystkim uczestnikom.

Jakub Safjański
dyrektor departamentu
energii i zmian klimatu
Konfederacji Lewiatan

Paulina Grądzik
zastępczyni dyrektora
departamentu energii i zmian
klimatu Konfederacji Lewiatan

Piotr Mazurek
ekspert Konfederacji
Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

**NOWOCZESNA
EDUKACJA**

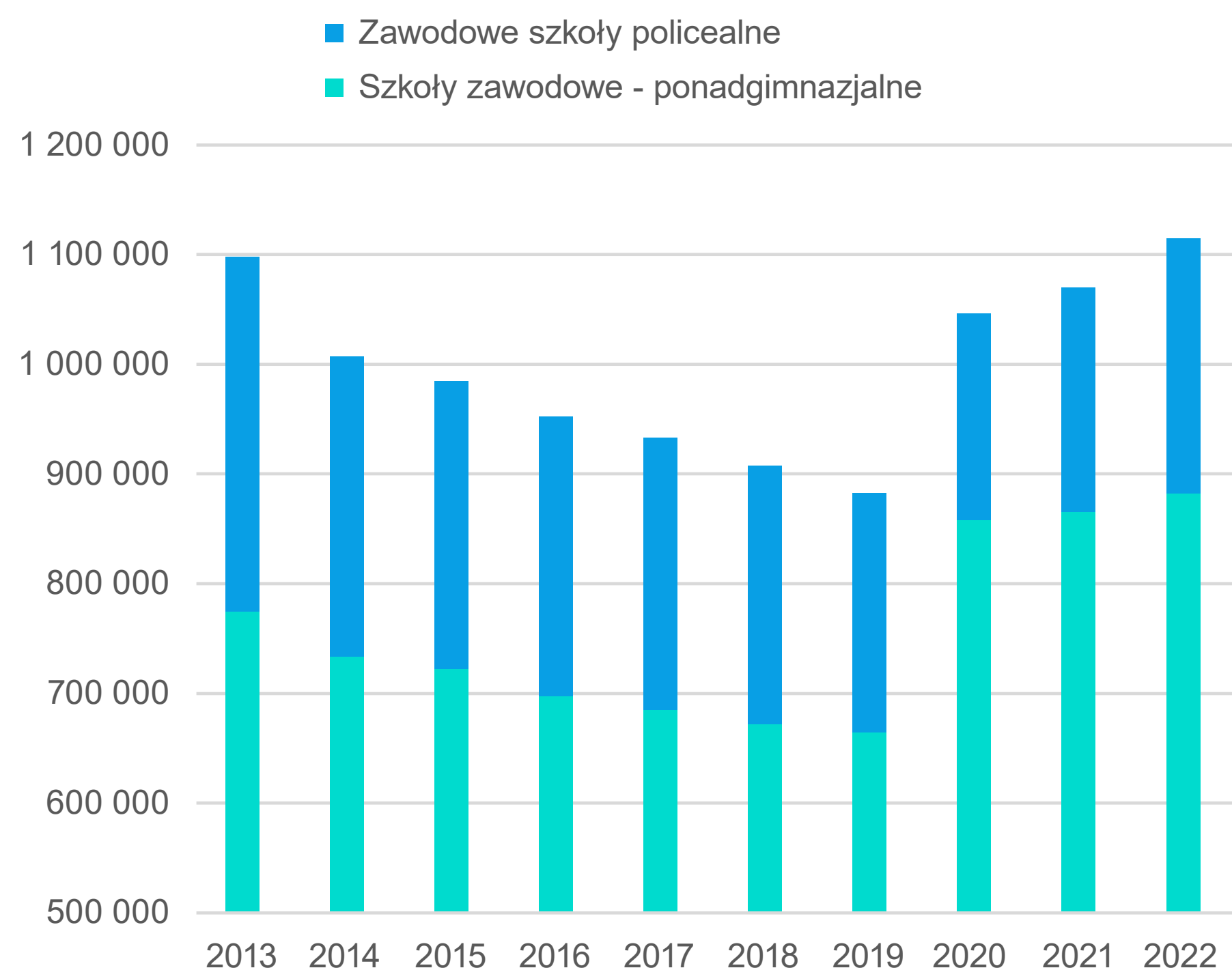

DIAGNOZA

Liczba uczniów w kształceniu zawodowym w Polsce, na przestrzeni lat 2013-2022

Źródło: Eurostat (educ_uae_enrs10)

Polski system edukacji od lat zмага się z problemem niedostosowania do nowoczesnych potrzeb gospodarki. Inwestycje w edukację były punktowe i niepoprzedzone rzetelnymi analizami. Reformy nie były poddawane ewaluacji, co sprawiło, że szkoła nie nadąża za zmianami na rynku pracy, a prestiż zawodu nauczyciela znacząco spadł. Liczba nauczycieli deficytowych zawodów rośnie, a braki kadrowe dotyczą przede wszystkim nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz specjalistów wspierających uczniów z dodatkowymi potrzebami. W 2024 roku liczba wakatów wynosiła ponad 20 tys., co wpływa na jakość kształcenia i dobrostan uczniów. Problemy pogłębiają wyzwania związane z pandemią, które wpłynęły na zdrowie psychiczne dzieci oraz rozwój edukacji domowej.

W obliczu wyzwań demograficznych, edukacja stoi przed reorganizacją, a wyniki polskich uczniów w badaniu PISA, choć wyższe od średniej OECD, znacząco spadły, głównie z powodu pandemii. System edukacji otrzymał znaczące środki na cyfryzację, jednak brak długofalowej strategii sprawił, że inwestycje nie przyniosły oczekiwanych efektów. Wprowadzenie Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji (PCTE) przez rząd w 2024 roku ma szansę poprawić sytuację, jednak problemem pozostaje rozproszona odpowiedzialność za cyfryzację. Dodatkowo, wciąż brakuje efektywnej współpracy między rządem, samorządami a pracodawcami w obszarze edukacji zawodowej, co utrudnia dopasowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

POSTULATY

1. Wyposażenie uczniów w kompetencje przyszłości, poprzez rozwijanie efektywnych metod nauczania i uczenia się, z wykorzystaniem ICT i AI

została przyjęta Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji (PCTE), zakłada rozwój kompetencji cyfrowych, ale brakuje kompleksowego wdrożenia nowych metod nauczania oraz wsparcia nauczycieli

2. Podniesienie wynagrodzeń kadrom uczącym i odbudowa prestiżu zawodu nauczyciela, zapewnienie kadr dla szkolnictwa branżowego

podniesiono wynagrodzenia dla nauczycieli, ale prestiż zawodu pozostaje niski, a wakaty w systemie edukacyjnym rosną

3. Zwiększenie sprawności systemu edukacji zawodowej w reagowaniu na potrzeby rynku pracy, w tym zaangażowanie pracodawców we współpracę ze szkołami kształcącymi w zawodach i doposażanie pracowni i warsztatów

współpraca z pracodawcami jest rozwijana, ale koordynacja działań jest niewystarczająca i nie zawsze odpowiada na aktualne potrzeby rynku, mimo pewnych inwestycji w infrastrukturę szkół zawodowych, brakuje wystarczających środków na modernizację wyposażenia we wszystkich placówkach

POSTULATY

4. Współtworzenie przez pracodawców efektywnego systemu diagnozowania i informowania o zapotrzebowaniu na umiejętności.

istnieją działania mające na celu współpracę z pracodawcami, jednak brak systematycznego i spójnego systemu diagnozowania potrzeb rynku pracy

5. Zwiększenie dostępności środków na podnoszenie kompetencji cyfrowych pracowników

istnieją działania mające na celu współpracę z pracodawcami, jednak brak systematycznego i spójnego systemu diagnozowania potrzeb rynku pracy

6. Rozwój kultury uczenia się nastawionej na aktywny i ciągły rozwój umiejętności

brak istotnych zmian

7. Promocja idei i rozwiązań ZSK wśród obywateli, zapewnienie finansowania walidacji oraz stworzenie mechanizmu obligującego ministrów do wywiązywania się z terminów z ustawy ZSK

brak istotnych zmian

REKOMENDACJE

Wyposażenie uczniów w kompetencje przyszłości wymaga lepszych metod nauczania, zintegrowanych z nowoczesnymi technologiami, takimi jak ICT i AI. Choć Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji (PCTE) stanowi kamień milowy w tym obszarze i zakłada modernizację infrastruktury technologicznej szkół, wciąż brakuje spójnych działań w celu przygotowania nauczycieli do efektywnego wykorzystania tych narzędzi. W wielu przypadkach brakuje odpowiednich szkoleń oraz zmodyfikowanych podstaw programowych, co ogranicza skuteczność cyfryzacji. Ponadto, pozostaje nierozwiązany systemowy problem z dostępem do psychologów, pedagogów i specjalistów wspierających uczniów, zwłaszcza tych z potrzebami specjalnymi. Wzrost liczby uczniów uczących się w trybie edukacji domowej wskazuje na potrzebę wsparcia szkół w radzeniu sobie z wyzwaniami społecznymi i emocjonalnymi uczniów, które narosły szczególnie po pandemii COVID-19.

Utworzenie branżowych centrów umiejętności (BCU) było ważnym krokiem w zacieśnianiu współpracy szkół branżowych z pracodawcami, jednak sposób realizacji tego projektu budził kontrowersje.

Brak wcześniejszych analiz i konsultacji z sektorem pracodawców spowodował, że wiele szkół nie jest dostatecznie przygotowanych na współpracę z rynkiem pracy. Problemem pozostaje także brak kadry nauczycielskiej, zwłaszcza nauczycieli praktycznej nauki zawodu, co uniemożliwia pełne dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku. Istnieje również duża potrzeba zwiększenia dostępności środków na modernizację infrastruktury oraz sprzętu dydaktycznego, co wciąż pozostaje wyzwaniem, szczególnie w kontekście mniejszych szkół i placówek w regionach mniej rozwiniętych. Ważnym sukcesem było zwiększenie inwestycji w cyfryzację, co umożliwiło pewien postęp w edukacji ustawicznej. Jednakże, system kształcenia dorosłych i walidacji nabytych umiejętności nadal nie działa efektywnie. Proces integracji Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) postępuje zbyt wolno, a przedsiębiorcy i pracownicy często nie mają dostępu do narzędzi, które pozwoliłyby im szybko potwierdzić zdobyte kwalifikacje. Konieczne jest przyspieszenie prac

nad reformą ZSK, a także zwiększenie dostępności finansowania na rozwój kompetencji, szczególnie w kontekście transformacji cyfrowej i zielonej gospodarki, co będzie miało kluczowe znaczenie dla przyszłości rynku pracy.

Małgorzata Lelińska

dyrektorka departamentu
funduszy unijnych i edukacji
cyfrowej Konfederacji Lewiatan

Sławomir Szymczak

ekspert
Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

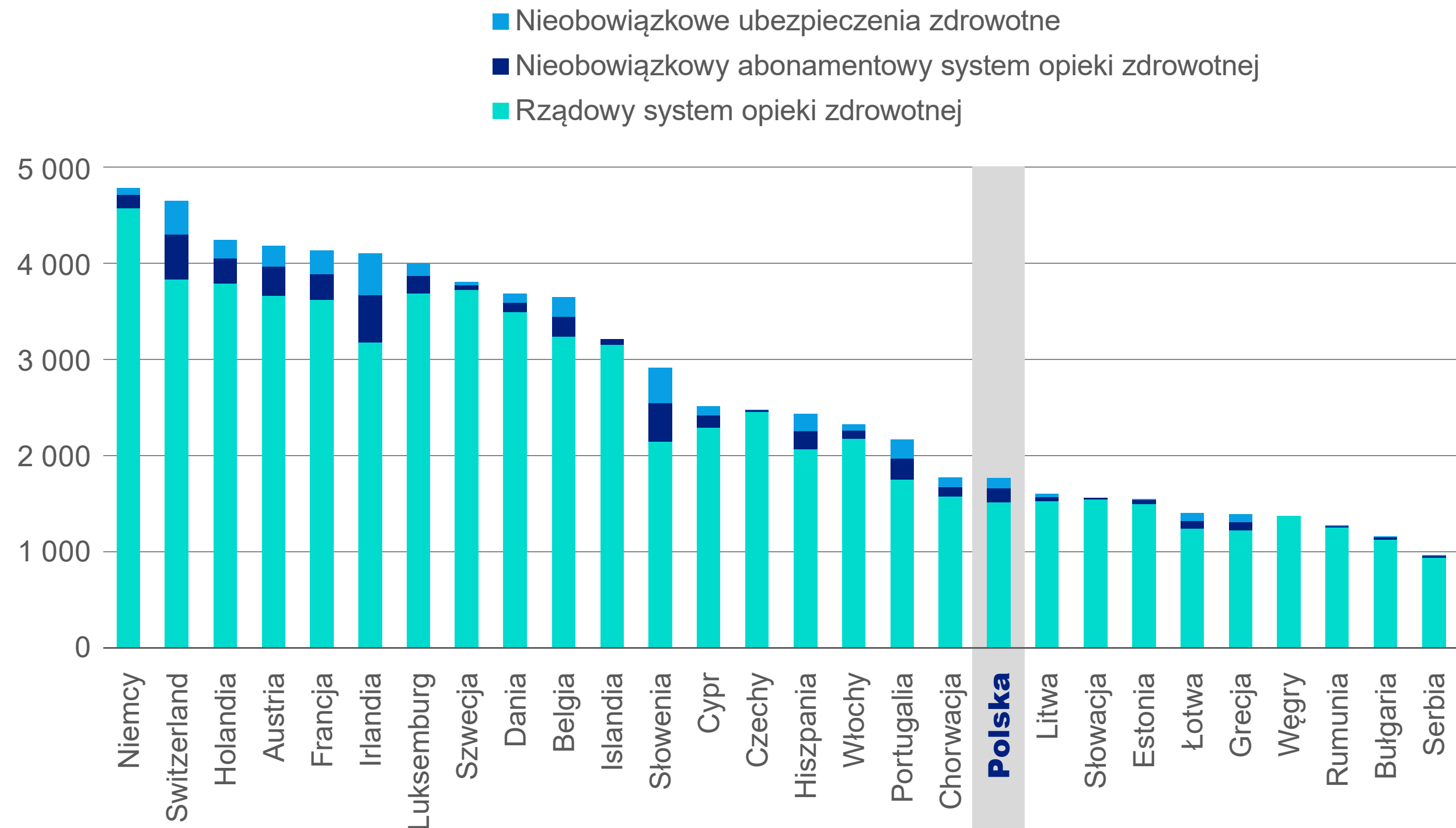
**POPRAWA SYSTEMU
OCHRONY ZDROWIA**

DIAGNOZA

Wydatki na zdrowie w krajach UE, w 2022 r., w PPS (€) per capita

System ochrony zdrowia od lat zмага się z poważnymi wyzwaniami, które uniemożliwiają jego sprawne funkcjonowanie. Kluczowymi problemami są niewystarczające finansowanie, niedobory kadrowe oraz nadmierna regulacja. Na tle innych krajów europejskich, skala finansowania ochrony zdrowia w relacji do PKB jest niska, co przekłada się na ograniczoną dostępność usług zdrowotnych. Mimo wzrostu wydatków, większość funduszy jest przeznaczana na wynagrodzenia pracowników ochrony zdrowia, a nie na rozwiązywanie systemowych problemów. Ponadto, struktura kosztów świadczeń zdrowotnych, z przewagą wydatków na leczenie szpitalne, świadczy o nieefektywnym wykorzystaniu zasobów, gdyż hospitalizacja stanowi najdroższą formę leczenia. Pacjenci zbyt często trafiają do szpitali, co wynika z niewystarczającej roli opieki podstawowej i ambulatoryjnej. Problemem jest także brak stabilności prawnej, nadmierny poziom regulacji i nieoczekiwane reformy, które w ostatnich latach dotknęły m.in. rynek farmaceutyczny. Zmiany, takie jak reforma prawa farmaceutycznego regulująca rynek apteczny, wprowadzane bez konsultacji i oceny skutków, powodują niepewność wśród przedsiębiorców. Dodatkowym zagrożeniem dla bezpieczeństwa lekowego w Polsce i UE jest uzależnienie od substancji czynnych produkowanych w Azji, co uwiarydlił kryzys dostaw wywołany pandemią COVID-19.

Źródło: Eurostat (hlth_sha11_hf)

POSTULATY

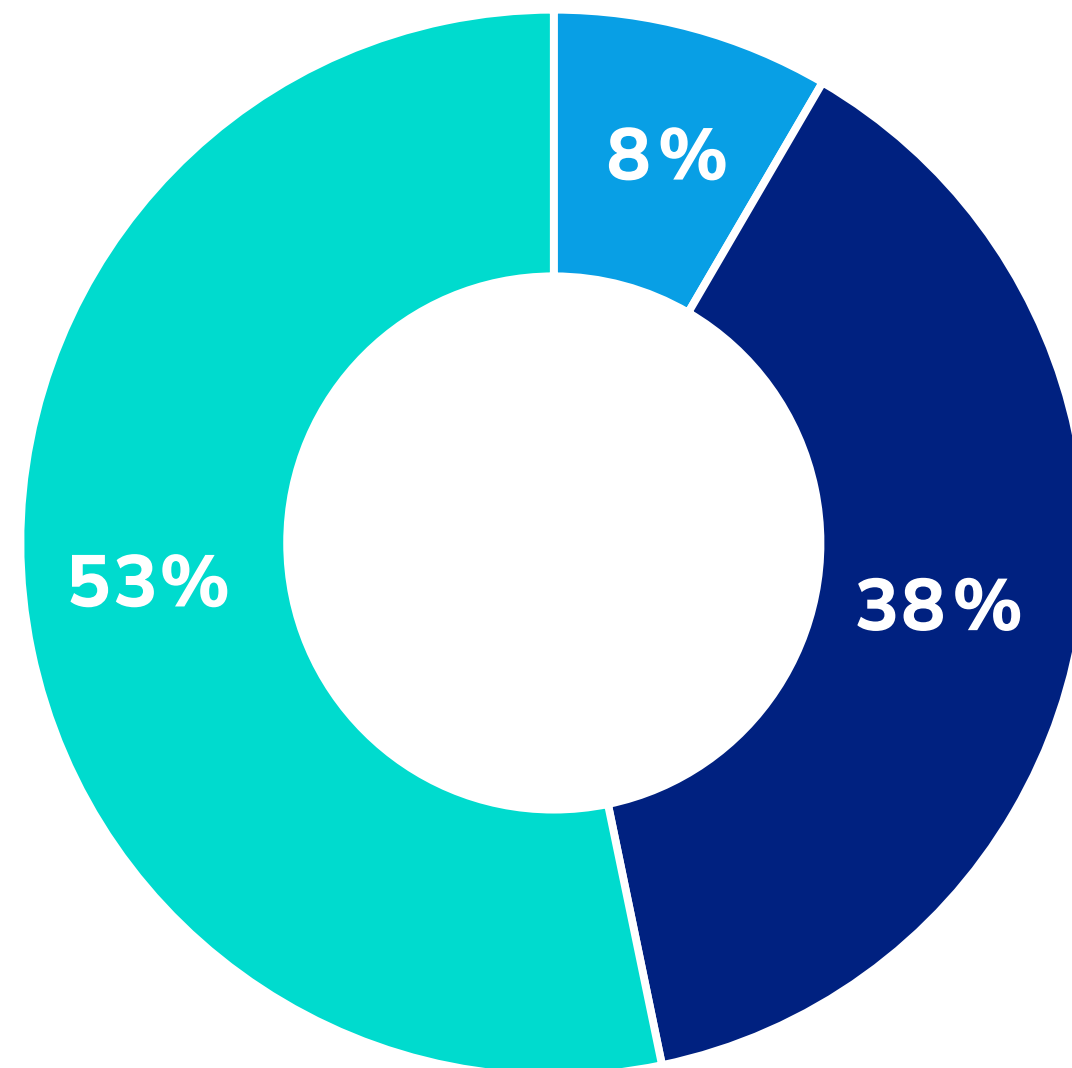
- 1. Wzrost nakładów na zdrowie**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 2. Lista leków krytycznych**
ministerstwo zdrowia zapowiedziało publikację listy leków krytycznych
- 3. Krajowa strategia profilaktyki**
ministerstwo zdrowia nie podejmuje tematu krajowej strategii, natomiast prowadzi prace, żeby połączyć medycynę pracy z profilaktyką
- 4. Ustawa refundacyjna**
ministerstwo zdrowia opublikowało listę leków produkowanych w Polsce oraz pracuje nad nowelizacją ustawy, która ma rozwiązać wiele problemów stosowania ustawy refundacyjnej
- 5. Zwiększenie dostępu do leków biologicznych**
ministerstwo zdrowia jest otwarte na dialog, zapowiedź realizacji postulatu w nowelizacji ustawy refundacyjnej
- 6. Wzmocnienie roli aptek**
ministerstwo zdrowia dostrzega potrzebę zwiększenia roli aptek, jednak nie podejmuje działań w tym zakresie

INDEKS LEWIATANA

Czy nakłady na ochronę zdrowia w Polsce powinny być wyższe?

- tak i wymaga to podniesienia składki zdrowotnej
- tak, ale środki nie powinny pochodzić z podniesienia składki zdrowotnej
- nie, wystarczy bardziej efektywnie wykorzystanie obecnych środków

Jedynie 8% firm uważa, że droga do zwiększenia finansowania ochrony zdrowia, a co za tym podniesienia jakości usług oraz dostępności, wiedzie przez zwiększenie składki zdrowotnej. Wydaje się, że przedsiębiorcy uważają, że niezależnie od włożonych środków, system publicznej opieki pozostanie niezmienny.

Świadczy o tym fakt, że ponad połowa badanych firm twierdzi, że zarządzanie środkami przez NFZ jest nieefektywne, a ilość środków jakimi dysponuje Fundusz jest wystarczająca. Te wyniki mogą sugerować, że przedsiębiorcy oczekują większej, odpowiedzialnej reformy systemu ochrony zdrowia.

REKOMENDACJE

Rozwiązanie systemowych problemów w ochronie zdrowia wymaga kompleksowego podejścia. Konieczne jest przeprowadzenie przeglądu obecnych regulacji prawnych, usunięcie nieużywanych przepisów oraz opracowanie polityki bardziej efektywnego finansowania systemu. Obecnie znaczna część nowych środków jest kierowana na wynagrodzenia pracowników ochrony zdrowia, co nie zaspokaja rosnących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa, wynikających m.in. z niekorzystnych trendów demograficznych.

Równie istotne jest odwrócenie struktury świadczeń zdrowotnych, aby większy nacisk kłaść na opiekę podstawową i ambulatoryjną, a nie na kosztowną hospitalizację. Ministerstwo Zdrowia podjęło pewne działania w tym kierunku, pracując nad reformą szpitalnictwa.

Oprócz reform strukturalnych, kluczowe będzie wprowadzenie większej współpracy między sektorem publicznym a prywatnym. Obecnie, przepisy ograniczają taką współpracę, co prowadzi do nieefektywnego wykorzystania zasobów i marnotrawstwa środków publicznych. System powinien skupić się na płaceniu za efekt zdrowotny, a nie tylko za wykonane świadczenia, co promuje model ochrony zdrowia oparty na wartości. Ważnym elementem dalszego rozwoju systemu będzie także zapewnienie bezpieczeństwa lekowego poprzez rozwój krajowego przemysłu farmaceutycznego oraz optymalizacja dostępu do innowacyjnych terapii, w tym terapii biologicznych. Usprawnienie systemu ochrony zdrowia oraz lepsze wykorzystanie zasobów, takich jak apteki i wykwalifikowani farmaceuci, może przyczynić się do poprawy dostępu do usług zdrowotnych i odciążenia systemu podstawowej opieki zdrowotnej.

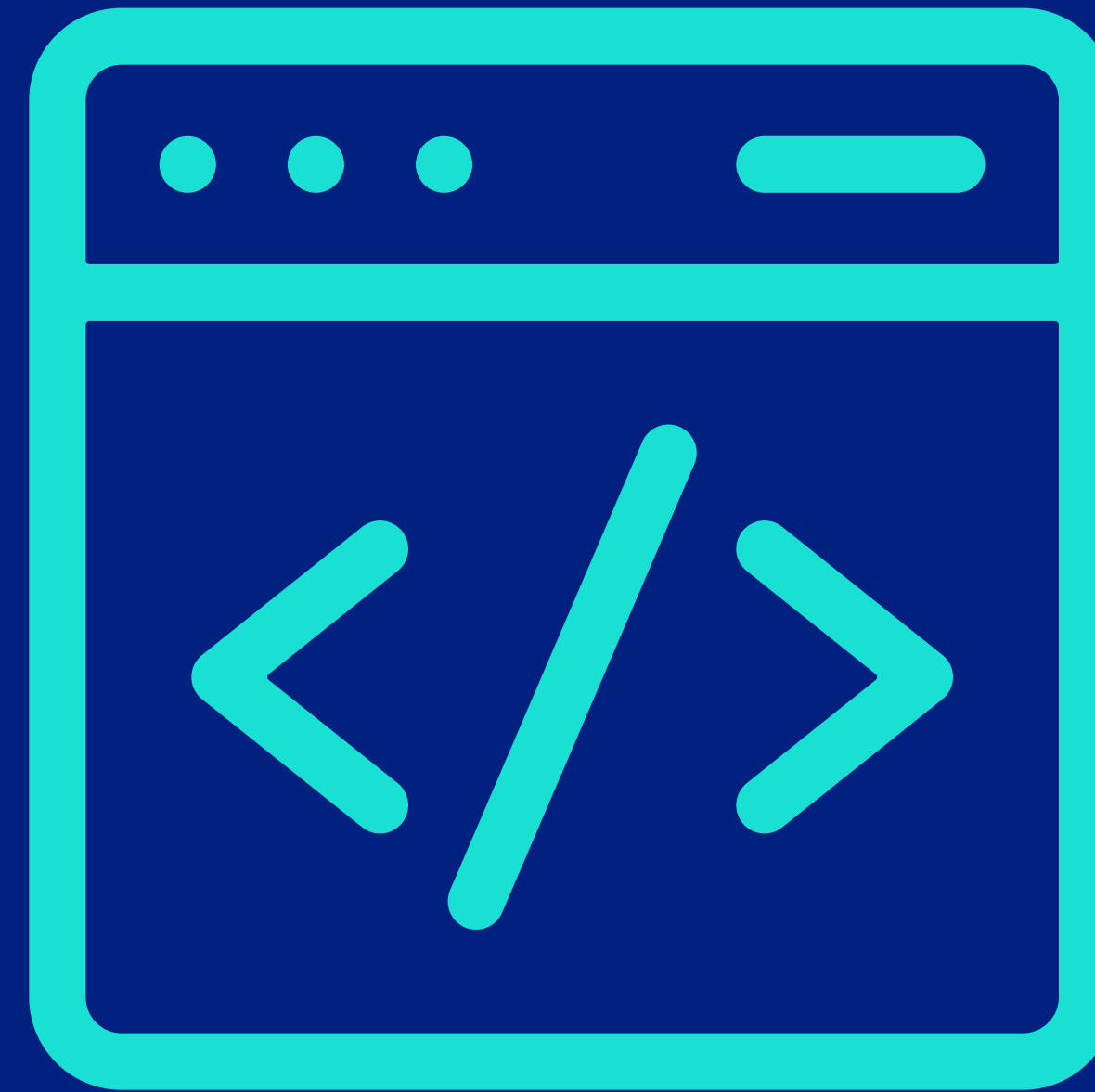

Kacper Olejniczak

dyrektor departamentu ochrony zdrowia
i sektora life sciences Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

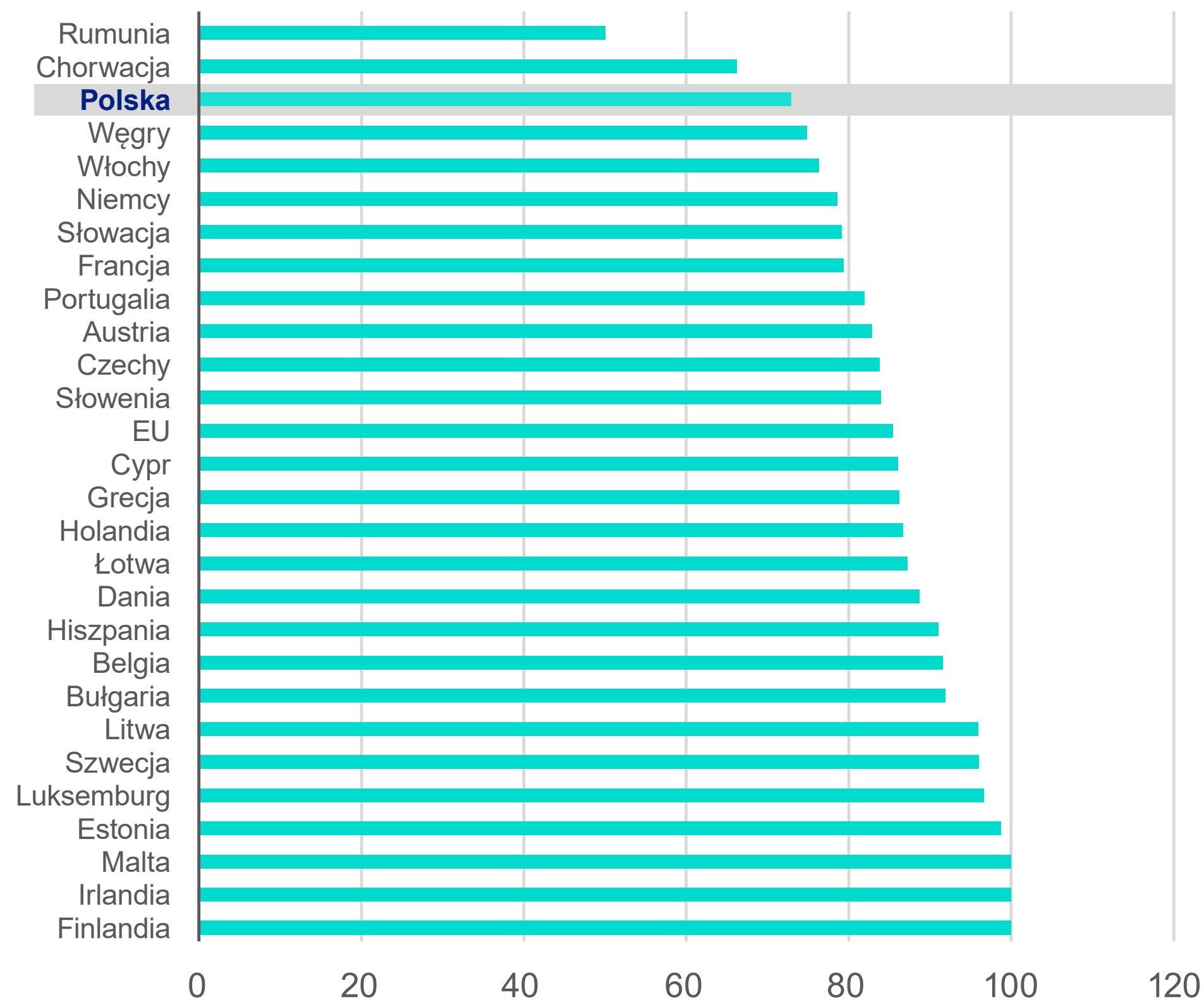
**CYFRYZACJA
GOSPODARKI
I ADMINISTRACJI**

DIAGNOZA

Indeks publicznych usług cyfrowych dla biznesu w 2023 r., w pkt.

Źródło: Komisja Europejska

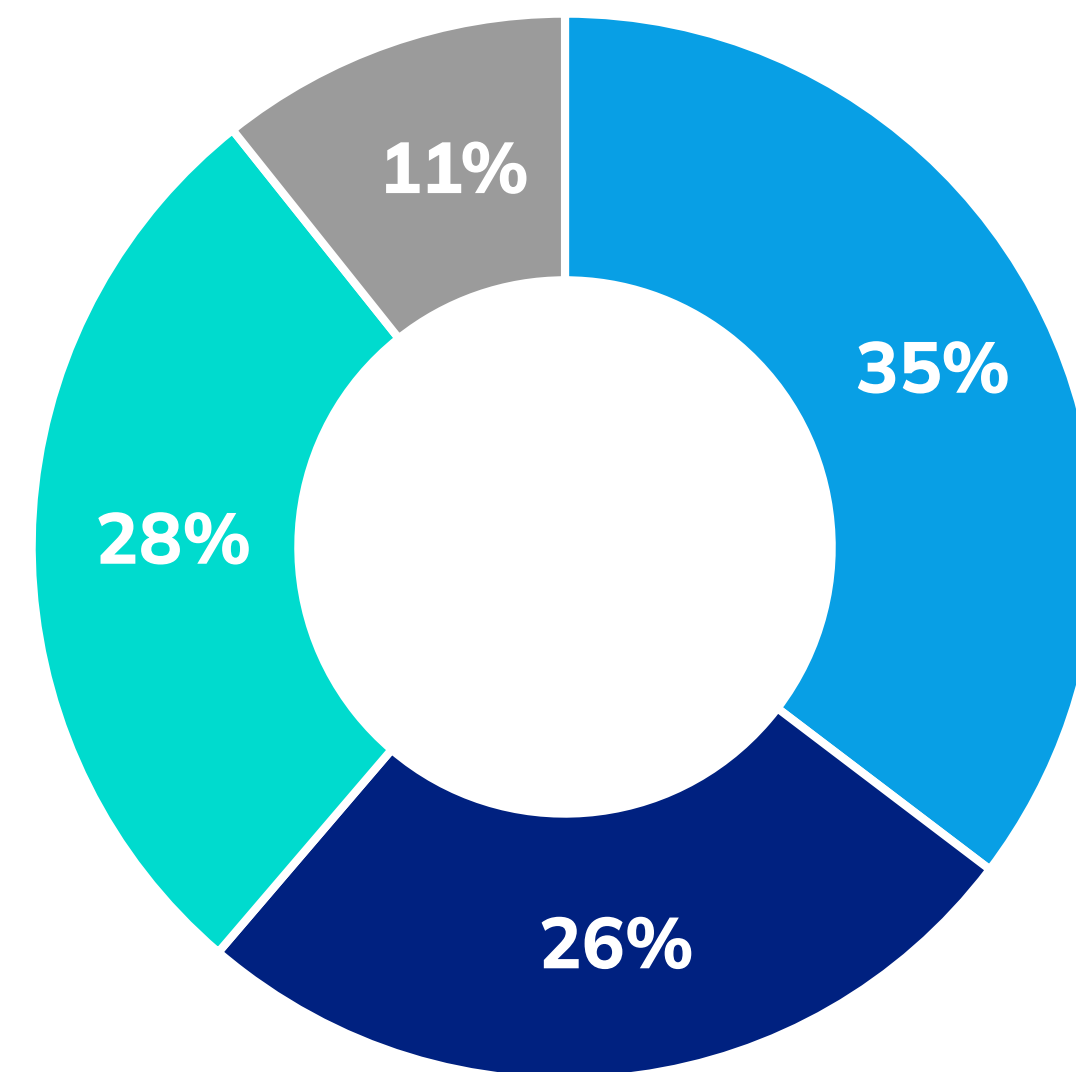
Obecny poziom zabezpieczeń w Polsce, choć poprawia się, wciąż pozostaje niewystarczający. Wzrost liczby cyberataków na całym świecie, w tym w naszym kraju, pokazuje, że konieczne są bardziej zdecydowane działania. Dane z NASK wskazują, że liczba incydentów związanych z cyberzagrożeniami wzrosła w 2022 roku o 14% w porównaniu do 2021 roku. Taki wzrost naraża polskie przedsiębiorstwa i instytucje publiczne na poważne straty finansowe, a nawet ryzyko wycieku danych osobowych. Ramy cyberbezpieczeństwa, oparte na dyrektywach europejskich, takich jak NIS2, powinny wzmocnić odporność systemów IT na zagrożenia.

Polska w rankingach europejskich wypadła w ostatnich latach nie jako “cyfrowy challenger” i lider regionu, ale jako kraj, który ma sporo do nadrobienia, jeżeli chodzi o digitalizację biznesu i administracji publicznej. Raport DESI Komisji Europejskiej z 2023 r. wyraźnie wskazuje, że Polska pod względem poziomu łączności, integracji usług cyfrowych, upowszechnienia nowoczesnych technologii w sektorze prywatnym, czy poziomu ucyfrowienia usług publicznych pozycjonowała się jako czwarta od końca w zestawieniu z innymi krajami UE. W całym 2023 r. na poziomie krajowym, łącznie w Polsce gospodarka cyfrowa stanowiła ponad 10% PKB, przyczyniając się do utrzymania łącznie blisko 1,5 mln miejsc pracy.

INDEKS LEWIATANA

Jak często Pan(i) firma korzysta z rozwiązań cyfrowych zapewnionych przez administrację?

■ bardzo często   ■ często
■ sporadycznie   ■ nie korzystamy

Stopień wykorzystania cyfrowych rozwiązań administracyjnych jest stosunkowo wysoki we wszystkich grupach przedsiębiorstw, co może świadczyć o rosnącej potrzebie i adaptacji technologii cyfrowych w relacjach z administracją publiczną. Większość firm, bez względu na wielkość, zadeklarowała regularne korzystanie z cyfrowych narzędzi udostępnianych przez administrację, co wskazuje na postępującą cyfryzację procesów.

Ponad połowa firm w kraju regularnie korzysta z usług cyfrowych administracji, co może być wynikiem rosnącej dostępności oraz większej łatwości w realizacji obowiązków administracyjnych w formie elektronicznej. Zaledwie 11% firm w ogóle nie korzysta z takich rozwiązań, co sugeruje, że opór wobec cyfryzacji jest relatywnie niski.

Małe firmy, choć także coraz częściej korzystają z cyfrowych narzędzi, mogą napotykać na pewne bariery, które ograniczają pełne wdrożenie cyfrowych procesów. Wyzwania te mogą obejmować kwestie dostępu do technologii, korzyści, a także umiejętności pracowników w zakresie obsługi narzędzi cyfrowych.

POSTULATY

- 1. Przyjęcie nowych ram krajowego systemu cyberbezpieczeństwa**
rząd pracuje nad projektem ustawy w tym zakresie. Projekt został już skonsultowany ze stroną społeczną. Ustawa powinna zostać przyjęta w tym roku
- 2. Nowe przepisy dla standardów funkcjonowania rynku nowoczesnej komunikacji w Polsce**
postulat zrealizowany. W sierpniu 2024 r. zostało opublikowane Prawo Komunikacji Elektronicznej
- 3. Wdrożenie reformy usług cyfrowych oraz wskazanie niezależnej instytucji do nadzoru nad rynkiem usług cyfrowych w Polsce**
Ministerstwo cyfryzacji pracuje nad ustawą wdrażającą DSA, uwzględniając szereg uwag rynku. Niezależnym organem nadzorującym rynek cyfrowy będzie Prezes UKE, wspomagany przez prezesa UOKiK.
- 4. Przyspieszenie prac nad CEPIK 2.0, wdrożenie e-doręczeń**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 5. Przejście na „domyślność cyfrową”, pierwszeństwo rozwiązań cyfrowych przed procesem analogowym**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

POSTULATY

- 6. Rewizja KPO, z uwzględnieniem postulatów rynku i uruchomienie środków KPO (komponent cyfrowy) oraz jak najszybsze uruchomienie konkursów w ramach FERC na sfinansowanie dostępu do ultraszybkiego internetu**
postulat zrealizowany
- 7. Likwidacja barier dla biznesu przez usunięcie wymogów stosowania przez przedsiębiorców dokumentów lub realizacji procesów wyłącznie w formie papierowej**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 8. Upowszechnienie podpisu elektronicznego i respektowanie go przez organy administracji publicznej**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

REKOMENDACJE

Ministerstwo Cyfryzacji postawiło na podniesienia poziomu cyberbezpieczeństwa, czego usilnie domagały się firmy zrzeszone w Konfederacji Lewiatan. Nowelizacja ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, będąca odpowiedzią na rosnące zagrożenia cybernetyczne, jest kluczowym elementem tych reform. Mimo postępów, projekt nadal wymaga doprecyzowania, aby spełniał oczekiwania przedsiębiorców, w tym racjonalności wymagań, uwzględniając koszty dostosowania i stabilność prowadzenia działalności.

W ramach przygotowań, resort pracuje nad strategią cyberbezpieczeństwa na lata 2025-2029, co ma pomóc firmom w planowaniu budżetów. Wciąż oczekiwane jest większe wsparcie finansowe na podniesienie cyberodporności biznesu.

Innym wyzwaniem pozostaje pełne wdrożenie CEPIK 2.0 oraz e-doręczeń, których uruchomienie przesunięto na późniejsze lata. Pomimo wejścia w życie Prawa Komunikacji Elektronicznej w sierpniu 2023 r., proces ten nie był pozbawiony trudności. Tempo jego wdrażania i brak pełnych konsultacji utrudniły firmom dostosowanie się do nowych przepisów w zakresie łączności elektronicznej. Kolejnym postulatem jest potrzeba wsparcia rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym sieci światłowodowych i 5G, co będzie przedmiotem dalszych prac. Konfederacja Lewiatan zwróciła także uwagę na konieczność implementacji unijnego Aktu o Usługach Cyfrowych, co wymaga nowelizacji polskich przepisów. Nadal czekamy na realizację postulatów dotyczących pełnej „domyślności cyfrowej”, czyli prymatu rozwiązań cyfrowych nad analogowymi oraz likwidacji barier papierowych.

Dr Aleksandra Musielak
dyrektorka departamentu
ryнку cyfrowego Konfederacji Lewiatan

Eliza Turkiewicz
ekspertka Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

**SKUTECZNA
I PRZEMYŚLANA
REALIZACJA KPO**

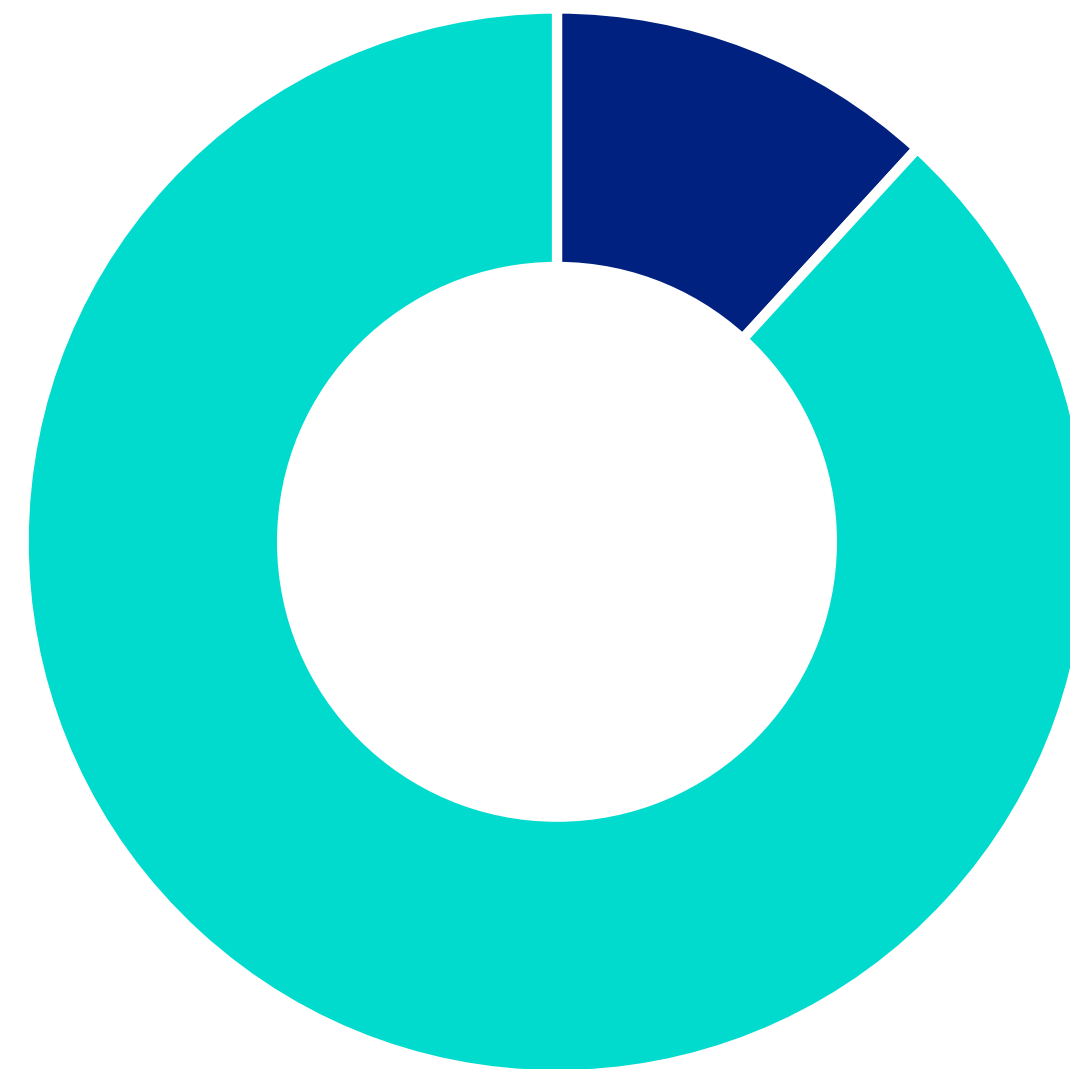

DIAGNOZA

Ocena wykonania kamieni milowych

■ Wykonane ■ Niewykonane

Polska do 2024 roku korzystała z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) w bardzo ograniczonym zakresie. Większość instytucji czekała z inwestycjami KPO na rozwiązanie sporu pomiędzy rządem Mateusza Morawieckiego a Komisją Europejską, który dotyczył najpierw określenia, a potem sposobu realizacji kamieni milowych związanych z praworządnością. Ten spór oznaczał brak płatności ze strony KE i skutkowało, pomimo decyzji o prefinansowaniu części KPO przez PFR, faktycznym jego zawieszeniu. Przedsiębiorcy, którzy liczyli na skuteczną interwencję po pandemii COVID-19 oraz na wsparcie rozwoju w kluczowych sektorach gospodarki, stracili przez to ponad dwa lata. Nowy rząd podjął działania, które odblokowały KPO: rozpoczął intensywny dialog z KE o sposobie wdrożenia reform związanych z praworządnością, już w grudniu 2023 roku wysłał pierwszy wniosek o płatność na kwotę 7 mld euro oraz przygotował pierwszy pakiet zmian w KPO. Polska dostała też 5 mld euro zaliczki z programu REPowerEU. Pomimo przyspieszenia, zrealizowanie wszystkich inwestycji i reform do końca sierpnia 2026 roku jest ogromnym wyzwaniem.

Duże projekty oraz reformy prawne wymagają czasu, a ten działa na niekorzyść Polski. Niedotrzymanie napiętych terminów może prowadzić do braku refundacji poniesionych wydatków. Z kolei rosnący pośpiech często przekłada się na brak przejrzystości i chaos w procesie organizacji naborów, a później wyboru projektów finansowanych z KPO. To zwiększa ryzyko, że pieniądze zostaną wydane nieefektywnie. Pomimo tych trudności, otwarcie funduszy KPO stanowi ważny krok w odbudowie gospodarki, a dalsze kroki rządu będą kluczowe dla efektywnej realizacji programu.

Źródło: Komisja Europejska, Recovery and Resilience scoreboard

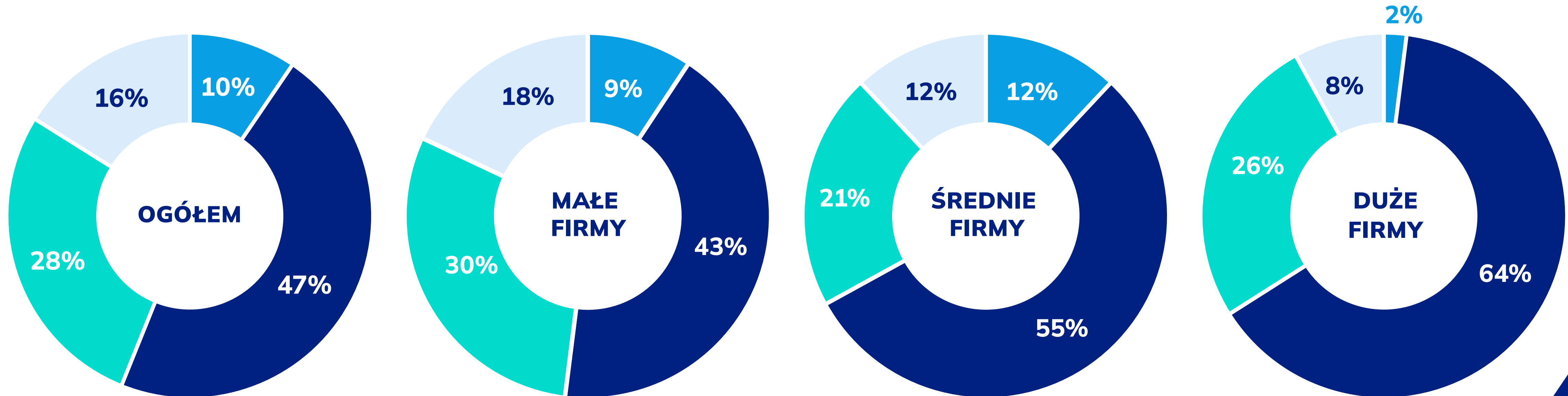
POSTULATY

- 1. Realizacja kamieni milowych dotyczących bezstronności sędziów i odblokowanie możliwości złożenia wniosków o płatność**
nowy rząd uzgodnił z Komisją sposób realizacji kamieni milowych dotyczących bezstronności sędziów. W grudniu 2023 roku Polska złożyła pierwszy wniosek o płatność z KPO i ją otrzymała, co świadczy o realizacji tego postulatu.
- 2. Wprowadzenie jednolitych standardów gwarantujących przejrzystość decyzji finansowych, w tym obowiązek konsultowania kryteriów wyboru projektów w konkursach finansowanych z KPO, ekspercka ocena projektów**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 3. Weryfikacja ex post procedur oceny już zaakceptowanych projektów**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 4. Zwiększenie kontroli społecznej nad realizowanymi reformami i inwestycjami**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

INDEKS LEWIATANA

Czy Pan(i) firma zamierza korzystać ze środków z KPO lub perspektywy finansowej Unii na lata 2021-2027

■ tak, w dużej części swojej działalności

■ tak, ale w niewielkiej części swojej działalności

■ nie

■ nie wiem

REKOMENDACJE

Konfederacja Lewiatan stawia sobie za cel, aby Krajowy Plan Odbudowy został efektywnie zrealizowany, co wiąże się z koniecznością wdrożenia wielu reform i inwestycji. Od 2021 roku apelowaliśmy o niezwłoczne odblokowanie KPO. Był to także jeden z kluczowych priorytetów nowego rządu. Uruchomienie środków z KPO po objęciu władzy przez rząd Donalda Tuska jest niewątpliwym sukcesem, jednak Lewiatan zwraca uwagę na wyzwania, które mogą zagrażać pełnemu wykorzystaniu tych pieniędzy – problemy związane z wdrażaniem KPO nie skończyły się wraz z pierwszymi płatnościami zrealizowanymi przez Komisję Europejską. Pomimo intensywnych działań rządu, aby nadrobić opóźnienia, wiele wyzwań pozostaje nadal aktualnych.

Jednym z kluczowych problemów jest presja czasowa, która wpływa na jakość stanowionych dokumentów. Wiele z reform KPO wymaga zmian w ustawach, rozbudowanych pakietów legislacyjnych oraz wdrożenia strategii, co z natury jest czasochłonnym procesem. Wiele dokumentów przyjmowanych jest pośpiesznie, co zwiększa ryzyko błędów i nieścisłości.

W przypadku inwestycji, po miesiącach zawieszenia pojawiają regulaminy i kryteria, często opracowane w pośpiechu i bez wystarczających konsultacji z firmami. Z jednej strony przedsiębiorcy mają zbyt mało czasu na przygotowanie inwestycji zgodnie z wymogami, a z drugiej oceny ich projektów trwają zbyt długo. Czasu na sensowne wdrożenie tych inwestycji jest coraz mniej, a to oznacza rosnące ryzyko dla wskaźników niezbędnych do końcowego rozliczenia środków z KPO.

Niepokój budzi również fakt, że choć wiele inwestycji KPO zostało uruchomionych, przedsiębiorcom trudno się zorientować, co, kiedy i na jakich warunkach będzie finansowane w KPO. Firmy nie otrzymują pełnej i aktualnej informacji o ofercie, która jest lub powinna być dla nich dostępna, co ogranicza ich zdolność do skorzystania z pieniędzy.

Jednocześnie trzeba pamiętać o wdrażaniu programów finansowanych z funduszy UE z perspektywy finansowej 2021-2027, które również wymagają intensywnej pracy nad projektami, by nie doszło do sytuacji, w której Polska nie wykorzysta dostępnych środków.

Marzena Chmielewska

zastępczyni dyrektor generalnej
Konfederacji Lewiatan
ds. rozwoju projektów

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

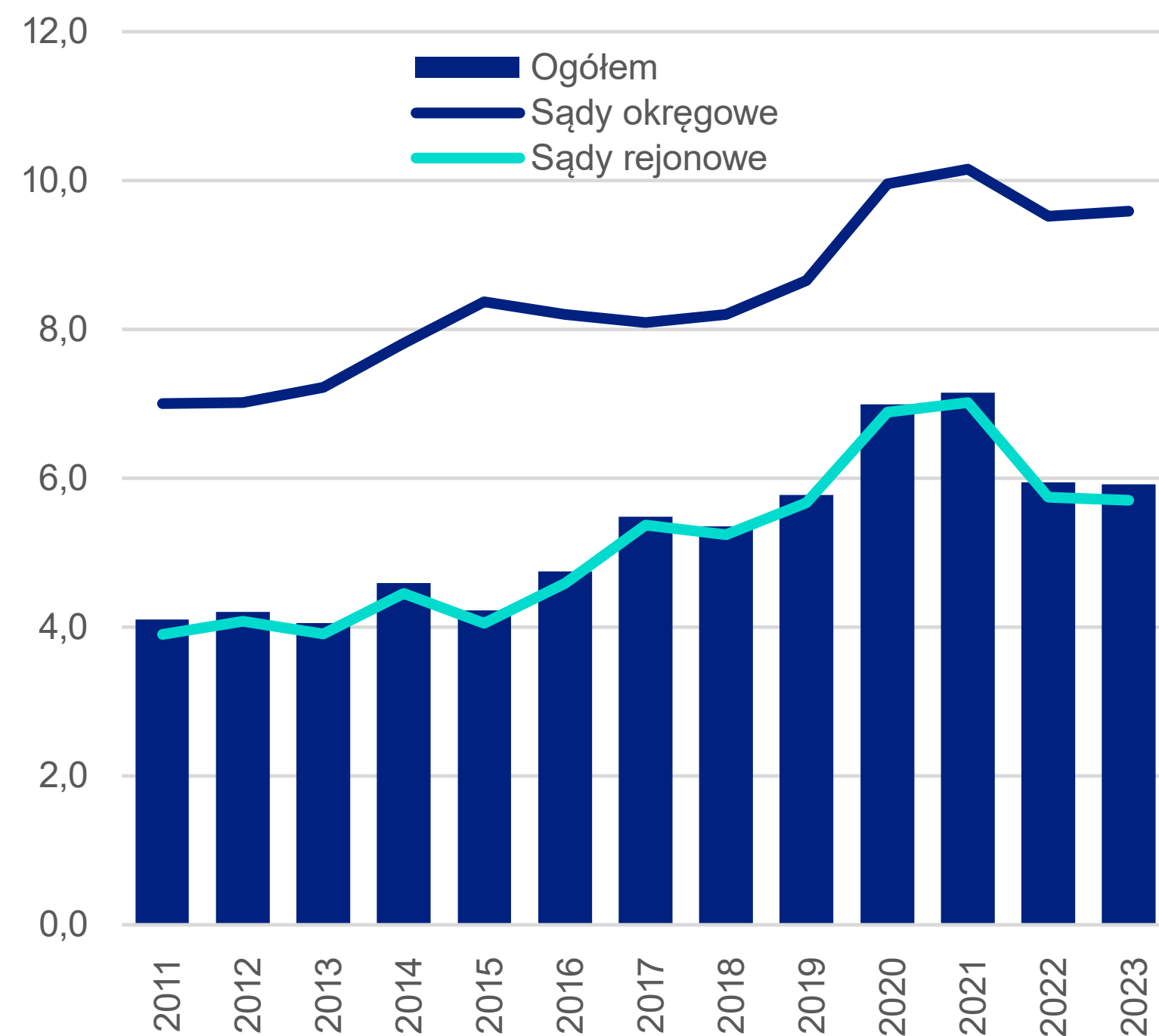
**SKUTECZNE
ROZWIĄZYWANIE
SPORÓW
GOSPODARCZYCH**

DIAGNOZA

Czas trwania postępowań sądowych, w Polsce, w latach 2011-2023, w miesiącach

Źródło: Ministerstw Sprawiedliwości

Obecny stan systemu sądownictwa, szczególnie w kontekście spraw gospodarczych, wciąż pozostawia wiele do życzenia. Problemy z długotrwałością postępowań sądowych oraz niska skuteczność egzekucji komorniczej stanowią najważniejsze wyzwania. Pomimo, że skuteczność egzekucji komorniczej nieznacznie wzrosła (według różnych źródeł do ok. 25-26%¹), jest ona nadal na niskim poziomie. Zatory płatnicze są powszechne, a ponad 50%² firm zgłasza problemy z opóźnionymi fakturami, co wpływa negatywnie na kondycję finansową przedsiębiorstw. W efekcie braku sprawności w egzekucji zobowiązań, cały system gospodarczy staje się mniej efektywny, a koszty operacyjne firm rosną.

Rozwiązania prawne umożliwiające swobodniejsze zarządzanie wierzytelnościami oraz szybsze zawieranie i egzekwowanie umów nie są dostatecznie rozwinięte. Przykładem jest ograniczone zastosowanie cyfrowych narzędzi, takich jak e-weksel czy cyfrowy leasing, co powoduje, że prawo nie nadąga za postępem technologicznym.

W zakresie pozasądowego rozwiązywania sporów mediacja i arbitraż nadal pozostają narzędziami marginalnymi. Mimo że rośnie wskaźnik mediacji, to jego poziom w sprawach gospodarczych nadal wynosi jedynie 1,6%³. To dowód na brak skutecznej promocji mediacji jako alternatywy wobec postępowań sądowych, co jest dużą stratą dla efektywności gospodarowania zasobami. Promowanie mediacji i edukacja w tym zakresie to postulaty, które mogłyby istotnie odciążyć system sądowniczy i poprawić płynność finansową firm.

1. P. Szymaniak, Komornicy rekordowo sprawni, ale do kancelarii wpływa coraz mniej spraw, DGP, 7/05/2024,

2. Przedsiębiorcy wciąż pod kreską. Co piąta firma w pułapce zadłużenia, BIG InfoMonitor, 19/05/2024

3. Wskaźnik mediacji prezentuje odsetek spraw skierowanych do mediacji w stosunku do wszystkich spraw wpływających do sądów, w których mediacja może być zastosowana” <https://dane.gov.pl/pl/dataset/2141,wskaznik-mediacji>

POSTULATY

- 1. Usprawnienie sądowego dochodzenia wierzytelności**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 2. Usprawnienie egzekucji komorniczej**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 3. Uproszczenie i ułatwienie dostępu do wszystkich sposobów egzekwowania zawartych umów, które nie wymagają procesu sądowego, w tym mediacji i arbitrażu**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 4. Usprawnienie przepływu informacji gospodarczych**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 5. Usprawnienia w zarządzaniu wierzytelnościami i ułatwienia w zawieraniu umów**
brak realizacji postulatu (jednak w toku są prace nad e-wekslami oraz pełną cyfryzacją leasingu)

POSTULATY

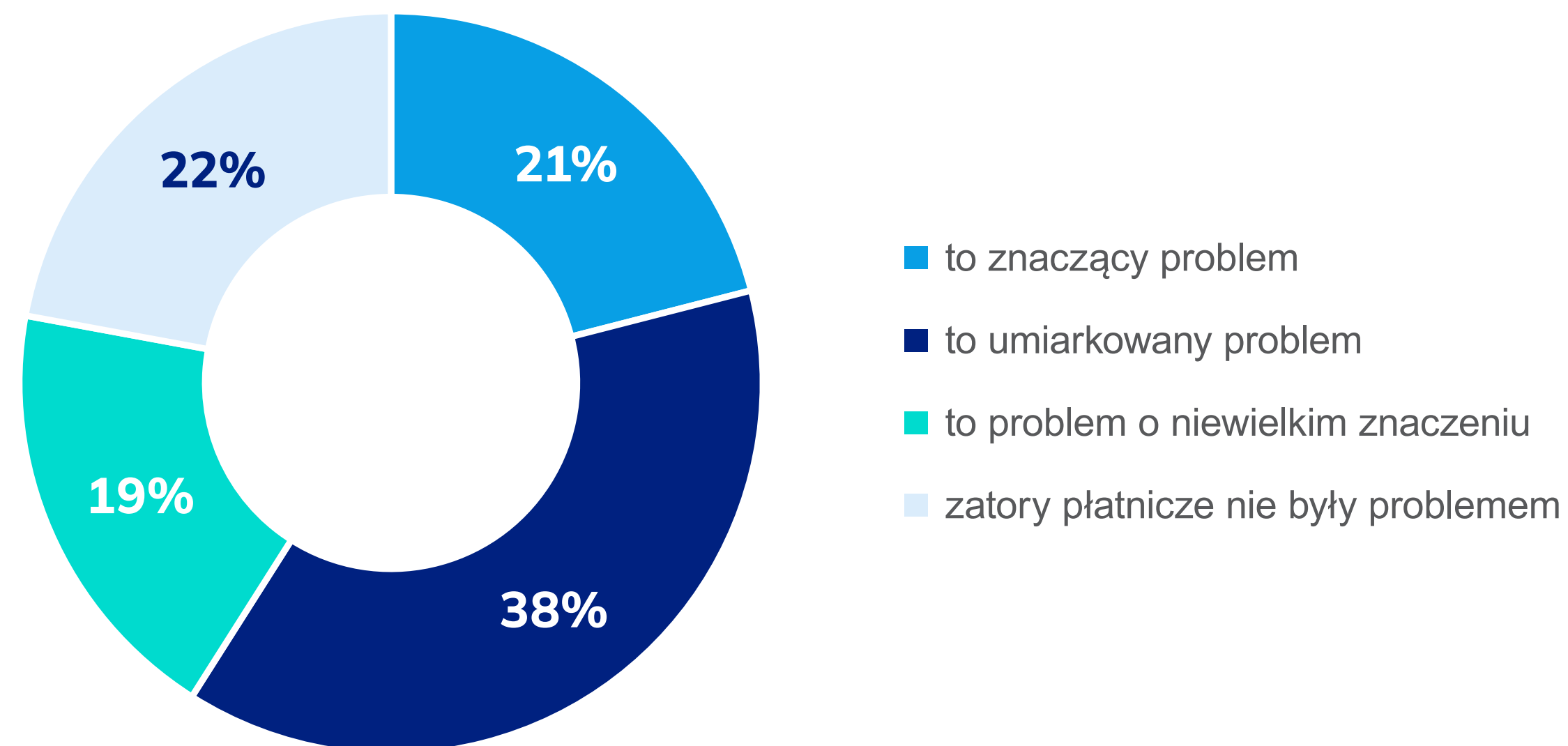
- 6. Edukacja w zakresie mediacji sprawi, że więcej spraw będzie objętych mediacją oraz podniesie jej skuteczność**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu
- 7. Powołanie specjalnego zespołu roboczego, który mógłby wypracować rozwiązania oparte o uświadamianie na różnych etapach procesu sądowego o możliwości podjęcia mediacji i korzyściach z tego płynących**
zespół nie został powołany lecz w toku są prace nad kompromisową zmianą legislacyjną, która może upowszechnić mediację (zwiększa aktywność sądu w tym zakresie)
- 8. Wpisywanie w kontrakty tzw. „klauzul arbitrażowych”.**
brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

INDEKS LEWIATANA

W jakim stopniu, w ciągu ostatnich 6 miesięcy, Pan(i) firmę dotknął problem zatorów płatniczych (chodzi o brak płatności w terminie za wykonaną usługę lub dostarczenie towaru)?

Problem zatorów płatniczych ma zróżnicowany wpływ na przedsiębiorstwa w zależności od ich wielkości. Średnie firmy są szczególnie narażone na konsekwencje opóźnionych płatności, co może wynikać z ich struktury finansowej oraz specyfiki współpracy z kontrahentami. Te przedsiębiorstwa często nie mają tak dużej poduszki finansowej jak duże korporacje, a jednocześnie działają na większą skalę niż małe firmy, co zwiększa ich ekspozycję na ryzyko płynnościowe. W efekcie, zatory płatnicze mogą poważnie wpływać na ich stabilność finansową i ograniczać możliwości inwestycyjne. Duże firmy, choć także odczuwają problem z opóźnionymi płatnościami, zazwyczaj dysponują większymi rezerwami finansowymi oraz lepiej rozwiniętymi mechanizmami zarządzania ryzykiem kredytowym. Mają także większą siłę przetargową w negocjacjach z kontrahentami, co pozwala im na skuteczniejsze zabezpieczenie swoich interesów. Dzięki temu są w stanie lepiej radzić sobie z wyzwaniami płynącymi z nieterminowych płatności, co widać w większym odsetku firm deklarujących brak problemu z zatorami płatniczymi.

REKOMENDACJE

Stan realizacji postulatów w zakresie umów, arbitrażu i zarządzania wierzytelnościami w ostatnim roku jest niezadowolający. Usprawnienie systemu sądownictwa, pozostaje nierozwiązane, pomimo licznych deklaracji. Długie postępowania sądowe i brak skutecznych reform w egzekucji komorniczej nadal obciążają przedsiębiorców, którzy nie mogą liczyć na szybkie dochodzenie należności. Wzrost skuteczności egzekucji komorniczej, choć zauważalny, jest niewystarczający, a ogólny stan egzekwowania należności wymaga dalszej poprawy, szczególnie w zakresie cyfryzacji i usprawnień procedur. Mediacja, choć powinna odgrywać większą rolę w postępowaniach gospodarczych, wciąż jest rzadko wykorzystywana, a świadomość jej potencjalnych korzyści pozostaje niska zarówno wśród przedsiębiorców, jak i sędziów. Co więcej, niewystarczająca promocja arbitrażu jako alternatywy dla sądów powszechnych ogranicza jego zastosowanie, a brak działań rządowych w tym zakresie prowadzi do niewykorzystania potencjału tego narzędzia.

Przedsiębiorcy wciąż muszą zmagać się z barierami, które utrudniają dostęp do rzetelnych danych o potencjalnych partnerach biznesowych, co zwiększa ryzyko związane z zawieraniem umów. Prace nad projektem ustawy deregulacyjnej, choć obiecujące, wciąż są niewystarczające w kontekście potrzeb przedsiębiorców.

Podsumowując, rząd w niewielkim stopniu zrealizował postulaty Konfederacji Lewiatan dotyczące umów i wierzytelności. Oczekiwane reformy wciąż nie zostały wprowadzone, a brak skoordynowanych działań w zakresie zarządzania wierzytelnościami ogranicza efektywność systemu prawnego. Bez istotnych zmian w tych obszarach trudno będzie przedsiębiorcom prowadzić działalność w oparciu o stabilne i przejrzyste ramy prawne.

Jednocześnie istnieje szansa na bardziej optymistyczne widoki na przyszłość i większe zainteresowanie rządu omawianą tematyką. Konfederacja Lewiatan przygotowała projekt ustawy dotyczący usprawnień w dochodzeniu i zarządzaniu wierzytelnościami i będzie on konsultowany z administracją.

Adrian Zwoliński

dyrektor departamentu
rynku finansowego
i prawa korporacyjnego
Konfederacji Lewiatan

**Agnieszka
Siedlecka-Andrychowicz**

dyrektorka Sądu Arbitrażowego
przy Konfederacji Lewiatan

**Małgorzata
Miszkin-Wojciechowska**

dyrektorka Centrum
Mediacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

**STABILNOŚĆ
I BEZPIECZEŃSTWO
SEKTORA
FINANSOWEGO**

DIAGNOZA

Sektor bankowy i finanse obywateli stoją przed wieloma wyzwaniami, które wynikają zarówno z niestabilności regulacyjnej, jak i braku odpowiednich reform. Niestabilność prawna, szczególnie widoczna w przypadkach takich jak przedłużenie wakacji kredytowych w 2024 roku, powoduje niepewność w sektorze finansowym. Choć wakacje kredytowe były wprowadzone jako nadzwyczajne rozwiązanie podczas pandemii, ich kontynuacja, bez uzasadnienia makroekonomicznego destabilizuje rynek kredytowy, ale również zwiększa ryzyko inflacyjne.

Podatek bankowy doprowadził do wielu negatywnych skutków ubocznych np.: zwiększył ryzyko makroekonomiczne (np.: poprzez niestabilne wsparcie długu publicznego czy negatywny wpływ na rynek międzybankowy), uderzył w klientów banków, czy obniżył konkurencyjność sektora bankowego. Jego reforma, z różnych powodów, jest rekomendowana. Edukacja finansowa obywateli, mimo podejmowanych działań przez instytucje takie jak Rzecznik Finansowy nadal wymaga znacznego wzmocnienia.

Badania wskazują, że większość Polaków posiada co najwyżej średnią wiedzę finansową, a duża część społeczeństwa nie rozumie kluczowych pojęć finansowych.

Brak spójnego programu edukacji finansowej w szkołach i instytucjach publicznych wpływa negatywnie na zdolność obywateli do podejmowania świadomych decyzji finansowych. Podatek Belki, nałożony na oszczędności i inwestycje, pozostaje kolejnym problemem, który obciąża finanse osobiste. Przynosi on stosunkowo niskie dochody do budżetu państwa (w 2023 roku wyniósł około 9 mld zł, przy całkowitych dochodach budżetowych na poziomie 574 mld zł), jego zniesienie mogłoby wzmocnić skłonność oszczędzania i inwestowania. Warto też zauważyć, że sektor bankowy, pomimo licznych wyzwań, jest stabilny, co potwierdzają wskaźniki takie jak niski poziom preterminowanych kredytów hipotecznych.

Sektor bankowy potrzebuje racjonalnych ram prawnych, aby móc rozwijać się w dłuższej perspektywie tak, jak robił to w przeszłości.

POSTULATY

1. **Stabilność i przewidywalność prawa gwarantująca odpowiednie warunki do utrzymywania zdolności sektora bankowego**

niejednoznaczna realizacja postulatu

2. **Lepsza edukacja finansowa**

Poczynione kroki w stronę realizacji postulatu (np.: 25 czerwca 2024 Rada Ministrów przyjęła Krajową Strategię Edukacji Finansowej) jednak brak zasadniczej realizacji

3. **Racjonalne zasady podatku bankowego**

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

4. **Wzmocnienie oszczędności i inwestycji Polaków**

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

REKOMENDACJE

Kluczowe postulaty Konfederacji Lewiatan, takie jak stabilność prawa, reforma podatku bankowego i poprawa edukacji finansowej, wciąż pozostają niezrealizowane. Najbardziej widocznym krokiem w tył była decyzja o przedłużeniu wakacji kredytowych, choć ekonomiczne wskaźniki – takie jak poziom bezrobocia, stopy procentowe czy wskaźnik przeterminowań kredytów – tego nie uzasadniały. Przedłużenie wakacji kredytowych zwiększyło niestabilność regulacyjną.

Reforma podatku bankowego, która mogłaby zmniejszyć ryzyko makroekonomiczne i obciążenia banków, wciąż nie została podjęta. Jego obecny kształt odbił się na portfelach konsumentów oraz hamuje stabilność sektora finansowego, utrudniając bankom wspieranie przedsiębiorstw i gospodarstw domowych.

Kolejnym istotnym postulatem, który nie doczekał się realizacji, jest wzmocnienie oszczędności i inwestycji Polaków poprzez zniesienie lub modyfikację tzw. podatku Belki. Choć 19% podatek od zysków kapitałowych obciąża inwestorów, nie stanowi dużej pozycji w budżecie państwa, a jego zniesienie mogłoby pobudzić inwestycje giełdowe i oszczędności obywateli. Edukacja finansowa Polaków również pozostaje niedostatecznie rozwinięta. Choć podejmowane są pewne inicjatywy, takie jak działania Rzecznika Finansowego czy branży bankowej, brak spójnych programów edukacyjnych w szkołach i szerokich kampanii informacyjnych powoduje, że wiedza finansowa Polaków wciąż jest na niskim poziomie. Wskazywaliśmy, że 5% dochodów z podatku bankowego mogłoby być przeznaczone na edukację finansową, co znacząco poprawiłoby świadomość obywateli. Niestety, postulat ten nie został zrealizowany.

Adrian Zwoliński

dyrektor departamentu rynku finansowego
i prawa korporacyjnego Konfederacji Lewiatan

POSTULATY KONFEDERACJI LEWIATAN

**AUTENTYCZNY
DIALOG
SPOŁECZNY**

DIAGNOZA

Dialog społeczny jest bardzo ważny w demokratycznym kraju, pozwala na godzenie interesów gospodarczych i społecznych oraz zwiększa jakość procesu legislacyjnego. Jego instytucjonalizacja w postaci Rady Dialogu Społecznego (RDS) powinna umożliwić transparentne tworzenie prawa i włączanie w ten proces wszystkich interesariuszy. Niemniej jednak, praktyka ostatnich lat pokazuje, że dialog społeczny napotyka na istotne bariery, które ograniczają jego skuteczność i transparentność. Raporty Komisji Europejskiej, w tym dotyczące praworządności, wskazują na erozję dialogu społecznego i brak transparentności procesu legislacyjnego, co budzi niepokój w kontekście jakości rządzenia i tworzenia polityk publicznych. Dialog społeczny wciąż zmaga się z problemami fasadowości i braku autentycznego włączenia partnerów społecznych w proces decyzyjny, co jest szczególnie widoczne w przypadkach, gdy rząd forsuje swoje decyzje bez rzetelnych konsultacji.

Nieadekwatne reprezentowanie interesów gospodarczych w dialogu oraz marginalizacja kwestii gospodarczych w dyskusjach RDS, szczególnie w kontekście decyzji dotyczących płacy minimalnej, podkreślają, jak istotna jest potrzeba zmiany zasad funkcjonowania tego mechanizmu. Rozdrobnienie organizacji pracodawców oraz ich niska koordynacja sprawiły, że głos środowisk gospodarczych został osłabiony. Aby przywrócić równowagę i efektywność, potrzebne są zmiany w kryteriach reprezentatywności, które pozwolą na lepszą konsolidację środowisk pracodawców i lepsze przygotowanie do dialogu z rządem i związkami zawodowymi. Równocześnie istotne jest wzmocnienie instytucjonalne i finansowe RDS, co pozwoliłoby na większą niezależność i efektywność działania. Wprowadzenie urzędu ds. dialogu społecznego mogłoby pomóc w lepszej koordynacji działań oraz zapewnieniu bardziej transparentnego i uporządkowanego dialogu. Współpraca z rządem powinna być oparta na rzeczywistej równowadze interesów gospodarczych i społecznych, przy zachowaniu transparentności całego systemu reprezentacji.

POSTULATY

1. Obowiązkowe opiniowanie projektów poselskich przez Radę Dialogu Społecznego

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

2. Rozszerzenie kompetencji oraz zmiany w funkcjonowaniu RDS. Zmiany w zasadach wyboru przewodniczącego

ministerstwo rodziny, pracy i polityki społecznej przygotowało projekt ustawy o zmianie ustawy o RDS. Projekt jest diskutowany z partnerami społecznymi

3. Wzmocnienie instytucjonalne i finansowe rady poprzez powołanie Urzędu ds. Dialogu Społecznego

brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

4. Doprecyzowanie dotychczasowych kryteriów reprezentatywności organizacji pracodawców

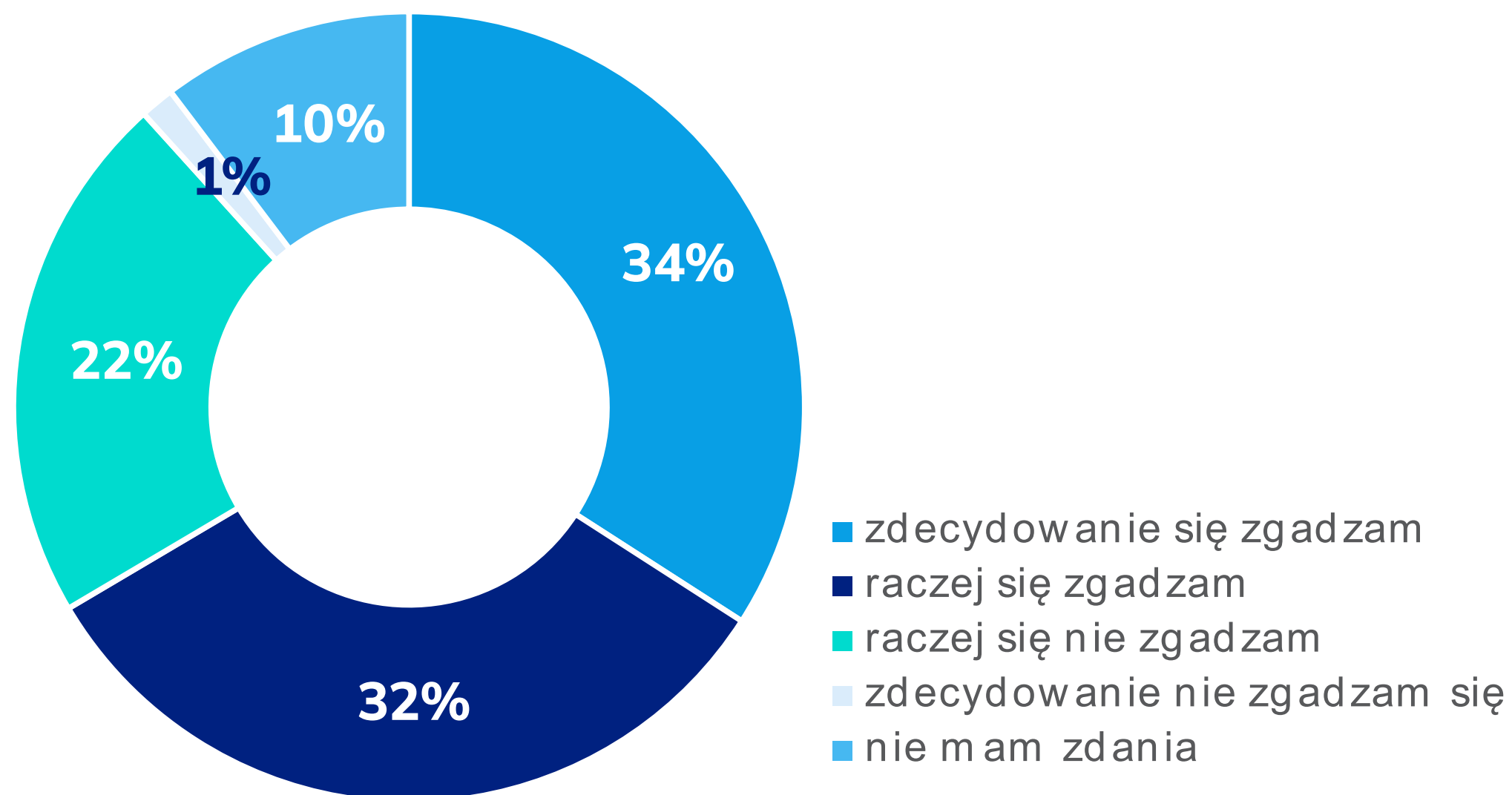
mimo zapowiedzi działań, brak realizacji postulatu lub istotnych działań rządu

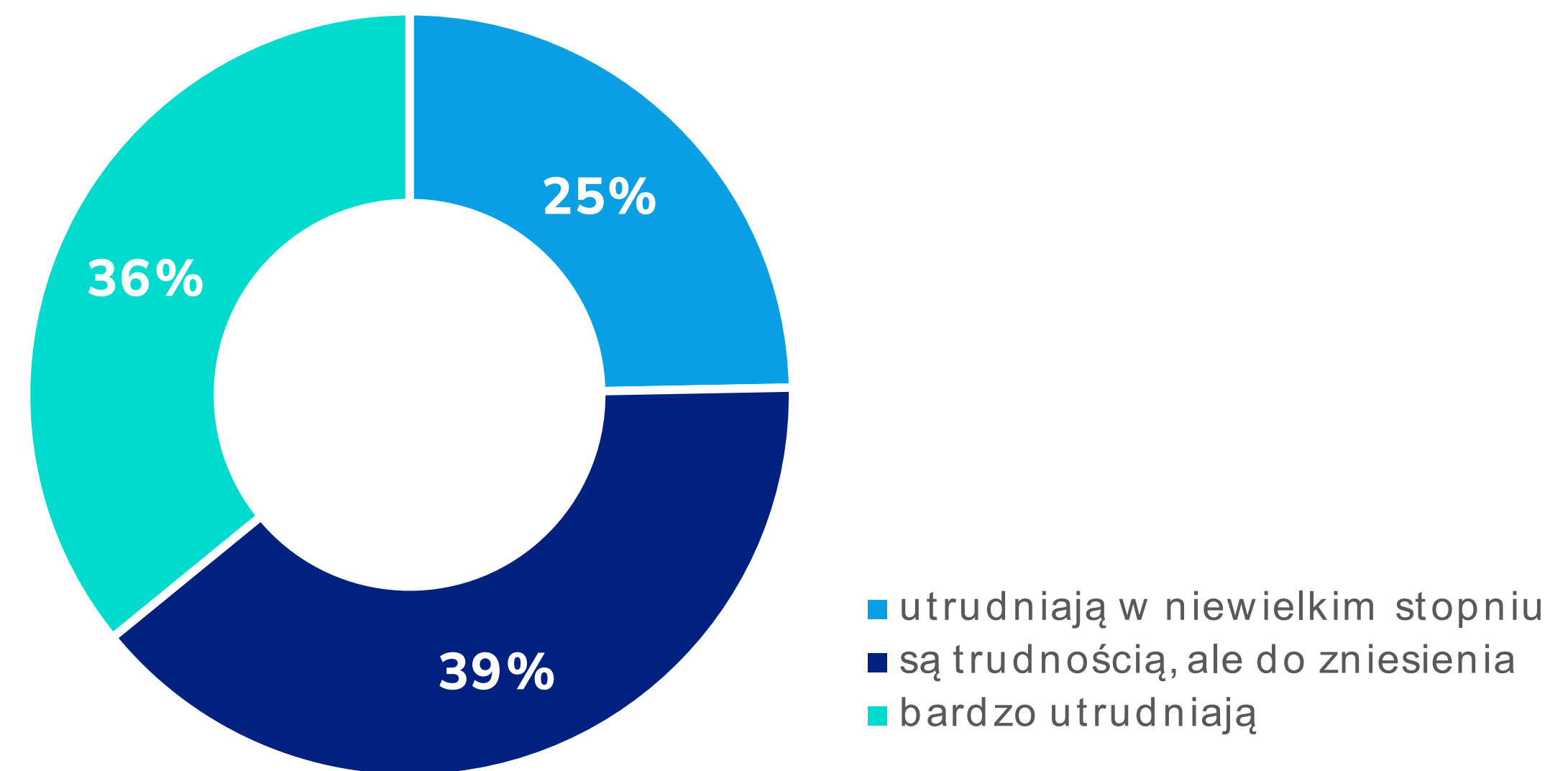
INDEKS LEWIATANA

Czy zgadzasz się z twierdzeniem, że problemem na rynku pracy jest brak dialogu społecznego?

Wszystko na to wskazuje, że rządzący przez wiele lat spychali dialog społeczny na margines. Tymczasem ponad 65% firm uważa, że dialog ma wpływ na to jak jest tworzone prawo oraz że jego brak ma istotny wpływ na to jak wygląda nasz rynek pracy.

Brak konsultacji z przedsiębiorcami zmian w prawie barierą w prowadzeniu działalności

Jednocześnie przedsiębiorcy oczekują, że ich głos będzie słyszalny w procesie stanowienia prawa. Ponad 1/3 firm uważa, że brak konsultacji w sposób znaczący utrudnia prowadzenie działalności. Kolejne 39% uważa brak dialogu za problem.

REKOMENDACJE

Dialog społeczny, choć ma już ponad trzy dekady instytucjonalnego rozwoju, wciąż nie spełnia w pełni swojej roli jako narzędzie demokratycznego zarządzania publicznego. Rada Dialogu Społecznego, która mogłaby pełnić funkcję kluczowego forum wymiany poglądów między rządem, pracodawcami a związkami zawodowymi, jest często marginalizowana, a jej wpływ na proces legislacyjny jest ograniczony. Przykładem tego jest brak realizacji postulatu obowiązkowego opiniowania projektów poselskich przez Radę. Zbyt wiele projektów ustaw jest uchwalanych bez odpowiednich konsultacji społecznych, co prowadzi do stanowienia prawa, które nie uwzględnia w pełni interesów kluczowych partnerów społecznych. Problemem pozostaje również sposób funkcjonowania samej RDS. Równowaga w reprezentacji interesów pracodawców i pracowników nie została przywrócona, co prowadzi do dominacji tematów społecznych nad gospodarczymi.

Kwestie takie jak polityka przemysłowa, energetyczna czy podatkowa są często pomijane w dyskusjach, co ogranicza możliwości wypracowywania kompromisowych rozwiązań, które mogłyby wspierać rozwój gospodarczy.

Najistotniejszym problemem nadal jest kwestia reprezentatywności organizacji pracodawców w RDS. Choć trwają rozmowy na temat doprecyzowania kryteriów reprezentatywności, brak jest jednoznacznych rozwiązań w tej kwestii, ministerstwo rodziny pracy i polityki społecznej zbyt wolno proceduje przygotowane zmiany. Konfederacja Lewiatan od lat apeluje o wprowadzenie bardziej przejrzystych zasad, które pozwolą na bardziej sprawiedliwy dostęp mniejszych organizacji pracodawców do udziału w pracach RDS. Obecny brak jasnych kryteriów prowadzi do rozdrobnienia interesów i marginalizacji tematów gospodarczych w ramach dialogu społecznego. Potencjał pozostaje niewykorzystany. RDS nie ma realnego wpływu na proces legislacyjny, a faszadowe konsultacje prowadzone przez rząd często pomijają głos kluczowych partnerów społecznych. Brakuje odpowiedniej koordynacji między polityką społeczną a gospodarczą, a RDS, zamiast stanowić forum do wypracowywania kompromisów, często pełni jedynie rolę symbolicznego ciała doradczego.

Prof. Jacek Męcina

doradca zarządu Konfederacji Lewiatan

PODSUMOWANIE

Pierwszy rok od powołania koalicyjnego rządu nie był łatwy dla premiera Donalda Tuska. Oczekiwania powyborcze były ogromne, ale punkt startowy wewnątrz kraju i sytuacja geopolityczna, nie sprzyjały nowej koalicji. Po wygranych wyborach, uważano, że głównym hamulcowym zmian będzie prezydent, ze swoim prawem weta. Tymczasem rok rządów pokazał, że dochodzenie do konsensusu co do priorytetów w realizacji umowy koalicyjnej wymaga zdecydowanie więcej czasu i zawierania trudnych politycznych kompromisów. Konsekwencją jest m.in. stan realizacji postulatów Konfederacji Lewiatan dotyczących gospodarki, kwestii społecznych, równości płci, problemów energetycznych, cyfrowych czy praworządności.

Część ogólnych celów nie została spełniona. Dodatkowo, ogromny deficyt finansów publicznych, nie pozwalał i nadal nie pozwala na zrealizowanie obietnic. Co jednak nie znaczy, że tematy gospodarcze są na marginesie zainteresowania rządzących. I raport tego dowodzi. Pamiętajmy także, że jesteśmy dopiero w jednej czwartej kadencji parlamentu, więc na finalną ocenę działań rządu jeszcze zdecydowanie za wcześnie. Jednym z najistotniejszych działań i sukcesów rządu, a jednocześnie zrealizowanym w pełni naszym postulatem, było otwarcie dostępu do funduszy unijnych, które przez lata były zamrożone z powodu napięć dotyczących kwestii praworządności. Choć problem praworządności jest daleki od finalnego rozwiązania, nie ma wątpliwości, że odblokowanie KPO pozwoliło na uruchomienie finansowania kluczowych inwestycji. Stanowi to nie tylko sukces wizerunkowy, ale także istotny impuls dla gospodarki.

PODSUMOWANIE

Te środki są szczególnie istotne dla inwestycji w energetykę, infrastrukturę i technologie cyfrowe, które mogą przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności firm. Kluczowe będzie efektywne i zgodne z kalendarzem ich wydatkowanie.

Z powodu opóźnień legislacyjnych i utrzymania dużego udziału węgla w miksie energetycznym, transformacja energetyczna postępuje zbyt wolno. W sferze regulacyjnej wciąż brakuje stabilności, a zmieniające się przepisy utrudniają prowadzenie działalności gospodarczej. Dialog społeczny, choć uważamy tutaj zdecydowanie większe otwarcie, nie jest wykorzystywany w pełni jako narzędzie wypracowywania rozwiązań. W obszarze edukacji i rynku pracy, mimo pewnych inicjatyw, brakuje kompleksowych działań dostosowanych do potrzeb współczesnej gospodarki. Bez przyjęcia przez rząd bardziej strategicznego podejścia do rozwoju kraju trudno będzie zapewnić stabilne warunki dla rozwoju przedsiębiorstw i wzrostu konkurencyjności kraju. Konieczne jest powołanie Rady Gospodarczej funkcjonującej przy premierze, jako ciała sprawnie przenoszącego

opinie środowiska gospodarczego na najwyższy poziom administracji rządowej. Dodatkowo w tak dynamicznie zmieniającym się otoczeniu gospodarczym, a jednocześnie mając na uwadze historię rządów w III RP ważne jest powołanie wicepremiera ds. gospodarczych. Jego rola w kształtowaniu wizji gospodarki byłaby kluczowa dla zwiększenia konkurencyjności i inwestycji.

Jak widać przed rządem jeszcze ogrom pracy. Musi, kontynuując trudne zadanie związane z przywracaniem rządów prawa, mocniej wsłuchiwać się w postulaty środowisk gospodarczych, które sygnalizują, że zaniedbanie spraw gospodarczych odbije się na kondycji firm, a w konsekwencji stanie finansów publicznych, jakości pracy i życia obywateli. Rzeczywisty dialog społeczny z przedsiębiorcami i stroną związkową może być skuteczną metodą godzenia interesów w imię lepszego rządzenia, którego po latach zaniedbań populistycznych rządów wszyscy bardzo potrzebujemy. Jak widać z naszych badań w środowisku przedsiębiorców jest nadzieja, ale dostrzegamy też szereg zagrożeń. Raport należy traktować nie jak ocenę, ale raczej diagnozę problemów i wyzwań, przed którymi stoi państwo, gospodarka i społeczeństwo.

Zostańmy w kontakcie

- www.lewiatan.org
- www.x.com/Konf_Lewiatan
- www.facebook.com/KonfederacjaLewiatan
- www.linkedin.com/company/konfederacja-lewiatan

